

154786

1944

60 lat

2004

Biblioteki Pedagogicznej

w Białymstoku

Białystok 2004

Wydawca:

Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku

Praca zbiorowa pod redakcją

Anny Krawczuk

026: 37] (091) "19"

Zespół redakcyjny:

Jolanta Bakier, Jolanta Chrzanowska, Ewa Krasnodębska-Chołuj, Katarzyna Gosk, Tamara Grusza, Irena Grygoruk, Łucja Łozowska, Aniela Maciejczuk, Teresa Majewska, Alicja Moroz, Ewa Nowik, Irena Prokopiuk, Anatol Puchnarewicz, Barbara Raś, Dorota Rutkowska, Alicja Stankiewicz, Teresa Śliż, Olga Topolewska, Tatiana Wasiluk, Barbara Werpachowska

Korekta:

Jolanta Chrzanowska, Łucja Łozowska, Aniela Maciejczuk, Anatol Puchnarewicz, Urszula Jolanta Roman,

Opracowanie graficzne i projekt okładki

Zdzisław Babicz

Skład komputerowy:

Anna Krawczuk, Zdzisław Babicz

ISBN 83-88913-91-3

Druk:

INTROPACK Jerzy Iwaniuk
Tel/fax (0-85) 662 3391, 730 16 22

Spis treści

WSTĘP	5
HISTORIA BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ W BIAŁYMSTOKU	7
STRUKTURA ORGANIZACYJNA	15
WYDZIAŁ GROMADZENIA I OPRACOWANIA ZBIORÓW	19
WYDZIAŁ UDOSTĘPNIANIA ZBIORÓW	24
WYDZIAŁ INFORMACYJNO-BIBLIOGRAFICZNY	26
FILIE BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ	31
SIEMIATYCZE	33
SOKÓŁKA	34
HAJNÓWKA	36
BIELSK PODLASKI	38
DĄBROWA BIAŁOSTOCKA	39
MONKI	41
ŁAPY	42
DAWNA KSIĄŻKA	45
PRACOWNICY BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ W BIAŁYMSTOKU I FILIACH W LATACH 1944-2003	53
PRACOWNICY CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI W BIAŁYMSTOKU W ROKU 2004	61
BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W BIAŁYMSTOKU I FILIE (WYBÓR PUBLIKACJI ZA LATA 1944-2004)	67
FOTOGRAFIE	75

**Szanowni Nauczyciele,
Drodzy Czytelnicy!**

W roku 2004 Biblioteka Pedagogiczna w Białymstoku, aktualnie funkcjonująca w strukturze Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku, obchodzi jubileusz 60-lecia powstania i działalności na rzecz środowiska oświatowego.

Przedstawienie historii placówki, zaprezentowanie wykazu najstarszych zbiorów oraz licznych publikacji o bibliotece, przypomnienie nazwisk pracujących w niej ludzi i zaprezentowanie współczesnych kierunków i form działalności, stanowi cel niniejszej publikacji.

Od 60 lat biblioteka realizuje swoją misję, której podmiotem jest Czytelnik, a przedmiotem książka – współcześnie nie tylko tradycyjna ale i multimedialna. Staramy się swoją misję pełnić w sposób jak najbardziej profesjonalny i zadawalający wszystkich naszych Czytelników.

Mamy nadzieję, że niniejsze opracowanie przybliży Państwu dzieje naszej biblioteki.

Zapraszamy do korzystania z usług Biblioteki Pedagogicznej Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku.

Z poważaniem

Dyrektor
Centrum Edukacji Nauczycieli

Krystyna Grabowska

**Historia Biblioteki Pedagogicznej
w Białymstoku**

Historia bibliotek pedagogicznych w Polsce łączy się nierozdzielnie z dziejami oświaty i szkolnictwa, a jej załóżki tkwią w bibliotekach szkolnych. Powstające biblioteki szkolne organizowane były jako warsztat pracy nauczycieli, a następnie uczniów.

Pierwsza biblioteka szkolna powstała w 1594 roku z inicjatywy toruńskiego burmistrza Henryka Strobauda, który przekazał swoje zbiory tamtejszemu gimnazjum protestanckiemu. Dwa lata później (1596) otwarto bibliotekę szkolną w Gdańsku. W okresie Oświecenia sprawą bibliotek szkolnych zajęła się Komisja Edukacji Narodowej, która objęła opieką wszystkie biblioteki szkolne i akademickie wraz z Biblioteką Publiczną Żaluskich, ustanawiając nad nimi nadzór centralny. Drugi i trzeci rozbiór Polski przerwał działalność KEN, lecz jej idee w dziedzinie bibliotekarstwa ożyły w okresie Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego. Opiekę nad bibliotekami kontynuowała Izba Edukacyjna, przekształcona w 1812 roku w Dyрекcję Edukacji Narodowej, a następnie Komisję Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W XIX wieku w polskich bibliotekach szkolnych istniały z reguły dwa działy: uczniowski i nauczycielski. Wewnętrzna organizację i funkcjonowanie bibliotek regulowały przepisy biblioteczne. Antypolska polityka oświatowa i kulturalna zaborców spowodowała zniszczenie dużej części polskich księgozbiorów. W 1919 roku, w odrodzonym państwie polskim, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydało specjalny okólnik do dyrekcji szkół, w którym nakazywało uporządkowanie zbiorów. W latach 1921-1929, z inicjatywy środowisk oświatowych, zaczęły powstawać w siedzibach kuratorów szkolnych biblioteki pedagogiczne. Po roku 1930 na terenie kraju - w Toruniu, Wilnie, Łodzi, Poznaniu, Lwowie, Brześciu i Warszawie - powstała pełna sieć bibliotek nauczycielskich - pedagogicznych. W okresie II wojny światowej zbiory tychże placówek podzieliły tragiczny los polskich księgozbiorów, ulegając niemalże całkowitemu zniszczeniu. W 1944 roku przy Resorcie Oświaty PKWN utworzono wydział do spraw bibliotek, któremu powierzono wszystkie działania związane z bibliotekami szkolnymi, powszechnymi i naukowymi.

W sierpniu 1944 r. w Białymstoku utworzono Kuratorium Okręgu Szkolnego Białostockiego, podjęto też starania o zorganizowanie biblioteki dla nauczycieli. W latach 1944 - 1945 powstała Kuratorska Biblioteka Okręgowa.

W historii placówki można wyróżnić następujące etapy jej rozwoju:

1. Kuratorska Biblioteka Okręgowa (1944 - 1945).
2. Centralna Biblioteka Pedagogiczna (1946 - 1950).
3. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka (1951-1975).
4. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka (1975 -1992); od 1979 roku PBW im. Władysława Spasowskiego.

5. Zespół Placówek Doskonalenia Nauczycieli (1993-1998).
6. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Władysława Spasowskiego (1998-1999).
7. Biblioteka Pedagogiczna w Białymstoku (2000-2001).
8. Centrum Edukacji Nauczycieli (2002 -).

Kuratorska Biblioteka Okręgowa stanowiła stadium organizacyjne przyszłej biblioteki specjalistycznej. Jej księgozbiór utworzono z książek pozyskanych od pracowników Kuratorium Białostockiego i nauczycieli. Książek było tak mało, że przechowywano je w szafie znajdującej się w sekretariacie placówki z siedzibą przy ulicy Starobojarskiej 21. Funkcję kierownika i organizatora biblioteki pełniła Irena Piktel, sekretarz kuratora. Dzięki jej zaangażowaniu już w 1945 r. udało się zgromadzić księgozbiór w ilości 708 woluminów i udostępnić go 130 czytelnikom. Wówczas praca bibliotekarki ograniczała się w zasadzie do inwentaryzacji i katalogowania książek pochodzących z darów oraz do ich wypożyczania.

Drugi okres działalności biblioteki (1946 - 1950) wiąże się ze zmianą nazwy i siedziby. Przemianowano ją na Centralną Bibliotekę Pedagogiczną przy Kuratorium OSB i przeniesiono do lokalu przy ul. Kilińskiego 19. Zajmowała jedno pomieszczenie o powierzchni 27,5 metrów kwadratowych z dwunastoma miejscami czytelnymi. Biblioteka wówczas mieściła się we wspólnym budynku z Okręgową Poradnią Samokształceniową. Pierwszym etatowym kierownikiem Centralnej Biblioteki Pedagogicznej był Konstanty Żaluska.

We wrześniu 1949 r. kierownictwo Centralnej Biblioteki Pedagogicznej objęła Anna Górecka, z wykształcenia polonistka. Sprawozdanie z działalności i stanu biblioteki za ten rok rejestruje: 391 czytelników, 5241 odwiedzin, 8056 wypożyczeń oraz 3496 woluminów. Biblioteka została wyposażona też w niezbędny sprzęt: 8 regałów, 5 szaf bibliotecznych, 8 stołów, biurko i 12 krzeseł.

Przełomowym momentem w historii biblioteki był rok 1951. Centralna Biblioteka Pedagogiczna została przekształcona w Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką, a w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Oświaty Nr 10 z dnia 31 maja 1951 roku został opublikowany statut Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej.

W tym samym czasie podjęto organizowanie na terenie województwa białostockiego pedagogicznych bibliotek powiatowych, a w białostockiej siedzibie powołano do życia dział opieki nad pedagogicznymi bibliotekami w terenie. W ten sposób PBW weszła w trzeci etap swego rozwoju. Okres organizowania biblioteki jako samodzielnej jednostki oświatowo-wychowawczej trwał do 1954 roku PBW początkowo funkcjonowała pod kierownictwem Heleny Popławskiej, a następnie Michała Tumilowicza.

W 1955 roku nastąpiła stabilizacja struktury organizacyjnej biblioteki. Kształtowała się ona wówczas następująco: dział administracyjno-finansowy, dział uzupełniania księgozbioru, dział udostępniania zbiorów, dział informacyjno-bibliograficzny, dział opieki nad bibliotekami powiatowymi /terenowymi/.

W roku 1955 biblioteka została przeniesiona do budynku przy ul. Kościelnej 9, gdzie otrzymała 4 pomieszczenia. Największe przeznaczono na czytelnię z kilkunastoma miejscami, w pozostałych umieszczono księgozbiór podręczny i czasopisma. Liczba odwiedzin w czytelni stale wzrastała, ponieważ w 1955 roku uruchomiono w Białymstoku Zaoczne Studium Nauczycielskie. W 1960 roku bibliotekę przeniesiono do lokalu przy ul. Mickiewicza 2, stanowiącego własność Akademii Medycznej. Uzyskane pomieszczenie nie zapewniało jednak odpowiednich warunków pracy bibliotecznej i pracy czytelników.

Okres lat 1956-1960 był niepomyślny dla rozwoju biblioteki z powodu częstych zmian na stanowisku dyrektora. Funkcję tę sprawowali kolejno po sobie Anna Górecka, Jadwiga Olech i Piotr Aleksandrowicz.

Mimo piętrzących się trudności lokalowych i kadrowych zgromadzono w tym okresie 20224 woluminów, zarejestrowano 1013 czytelników, wypożyczono 8016 woluminów, liczba odwiedzin w czytelni wynosiła 2923.

Od 1962 roku funkcję dyrektora PBW w Białymstoku piastował Jan Radiukiewicz, pedagog z zamiłowania, całkowicie oddany sprawom oświaty. Za jego kadencji przy PBW została powołana pierwsza Rada Biblioteczna, działająca w dwóch komisjach: problemowo-propagandowej i zakupu książek. W tym czasie biblioteka znowu zmieniła siedzibę, przenosząc swoje zbiory - na okres przejściowy - do lokalu przy ulicy Lipowej 24. Nowe pomieszczenia okazały się małe i niefunkcjonalne.

W dwudziestą piątą rocznicę swego powstania biblioteka otrzymała do własnej dyspozycji całe skrzydło budynku II Liceum Ogólnokształcącego przy ulicy Kościelnej 9 (1968r.). Po przeprowadzeniu remontu PBW zorganizowała tam wypożyczalnię, czytelnię, magazyny i zaplecze techniczne. W ten sposób zostały stworzone warunki do odpowiedniego realizowania planów pracy wszystkich wydziałów biblioteki, a tym samym do wykonywania jej zadań statutowych, wychowawczych i pedagogicznych.

W dziejach biblioteki zaznaczył się też rok 1969, kiedy to Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego nadało pedagogicznym bibliotekom wojewódzkim i powiatowym nowe statuty, stabilizujące ich strukturę organizacyjną. Określono również główne kierunki działalności biblioteki pedagogicznej jako biblioteki specjalistycznej służącej potrzebom rozwojowi oświaty i wychowania poprzez prowadzenie działalności w zakresie kształcenia i doskonalenia pracowników pedagogicznych.

W rok później miała miejsce kolejna zmiana na stanowisku dyrektora placówki. Po Janie Radiukiewiczu, dyrektorem został Czesław Trybulski, dotychczasowy inspektor szkolny.

We wrześniu 1970 roku Kuratorium Okręgu Szkolnego Białostockiego zatwierdziło nową strukturę księgozbioru PBW, według której wydawnictwa pedagogiczne miały stanowić ponad 50 % całości zbiorów.

W grudniu 1970 roku zbiory biblioteki liczyły już 44622 woluminy. Zarejestrowano 2307 czytelników, wypożyczono 19011 woluminów. Liczba odwiedzin w czytelni w omawianym okresie wynosiła 2844.

W latach 1973-1992 funkcję dyrektora Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej pełnił Jan Zieniuk, który włożył wiele wysiłku i pracy w rozwój placówki pod względem merytorycznym, kadrowym i lokalowym.

Zgodnie z zarządzeniem Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 27.03.1976 r. w sprawie resortowej sieci bibliotek pedagogicznych wprowadzającym nowy statut pedagogicznej biblioteki wojewódzkiej, aktualna sieć pedagogicznych bibliotek przedstawiała się następująco: pedagogiczne biblioteki wojewódzkie, ich filie oraz działy nauczycielskie w bibliotekach szkolnych.

Z okazji 35-lecia biblioteki, w czerwcu 1979 roku odbyła się w PBW sesja, poświęcona roli i zadaniom bibliotek pedagogicznych w kształceniu ustawicznym nauczycieli. Wówczas bibliotece nadano imię Władysława Spasowskiego, pedagoga okresu międzywojennego.

W 1983 roku utworzono Bibliotekę Składową jako filię PBW (pomieszczenia w Szkole Podstawowej Nr 11 przy ulicy Poleskiej). Zadaniem tej placówki było przejmowanie likwidowanych księgozbiorów innych bibliotek i bezpłatne przekazywanie ich nowym użytkownikom. Ze względu na ograniczone fundusze w oświacie szkoły chętnie korzystały z oferty Biblioteki Składowej, która posiadała książki metodyczne, psychologiczne, a także lektury szkolne i roczniki czasopism. Z czasem lista tytułów została wzbogacona o nowe książki przeznaczone na nagrody dla uczniów, drukowane przez Białostockie Zakłady Graficzne. Biblioteka Składowa funkcjonowała do roku 2000.

Z danych statystycznych wynika, iż w latach 1975-1993 następował systematyczny wzrost zbiorów PBW i filii – liczba woluminów w tym okresie wzrosła dwukrotnie. Biblioteka i filie przeżywały rozkwit czytelnictwa. Zjawisko to obrazuje tabela nr 1.

Tab.1 *Rozwój księgozbioru w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej (PBW) i filiach PBW w latach 1975 - 1993*

Lata	Zbiory PBW i Filii					
	Wydawnictwa zwarte		Czasopisma w woluminach		Zbiory specjalne	
	PBW + filie	PBW	PBW + filie	PBW	PBW + filie	PBW
1975	141751	63547	7103	4425	943	374
1980	181168	79935	11222	5957	3062	1651
1985	230916	103511	14322	7208	4854	2983
1990	274645	123962	17092	8217	7490	4584
1992	277154	125257	16904	8217	8154	5117
1993	277571	125052	16950	8263	8405	5261

W roku 1992 decyzją Kuratora Oświaty w Białymstoku Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Władysława Spasowskiego została połączona z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w wyniku czego utworzono Zespół Placówek Doskonalenia Nauczycieli w Białymstoku. Filie Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej przekształcono w Rejonowe Zespoły Doskonalenia Nauczycieli. Funkcję dyrektora ZPDN Kurator Oświaty w Białymstoku powierzył Janowi Zieniukowi. Dyrektor Jan Zieniuk stanowisko wicedyrektora ds. biblioteki powierzył Barbarze Zaleskiej, wcześniej pełniącej funkcję kierownika Wydziału Informacyjno-Bibliograficznego Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Władysława Spasowskiego.

1 stycznia 1993 nowa placówka rozpoczęła swoją działalność. Pion biblioteczny nadal zajmował pomieszczenia przy ulicy Kościelnej 9, a pion doskonalenia nauczycieli mieścił się w dawnej siedzibie Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego przy ulicy Lipowej. Do Zespołu Placówek Doskonalenia Nauczycieli należały też budynki internatu nauczycielskiego (ul. Lipowa 41, 43) oraz sale wykładowe przy ulicy Św. Rocha 25a.

Na mocy decyzji Kuratorium Oświaty ZPDN otrzymał budynek przy ulicy Złotej 4, który po wyremontowaniu i modernizacji stał się nową siedzibą placówki. Przygotowano tu pomieszczenia biblioteki pedagogicznej, sale wykładowe, pracownię komputerową i pokoje konsultantów. W pobliskim internacie przy ul. Sienkiewicza urządzono hotel nauczycielski. W dniu 19 sierpnia 1996 roku nastąpiło uroczyste otwarcie wypożyczalni i czytelni.

W takiej strukturze placówka działała do 24 czerwca 1998 roku, kiedy to Kurator Oświaty wydał akt rozwiązania ZPDN. Powstały ponownie odrębne

instytucje oświatowe: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Władysława Spasowskiego oraz Wojewódzki Ośrodek Metodyczny.

Funkcję dyrektora biblioteki w latach 1998 – 2001 pełniła Alicja Stankiewicz, wcześniej pracująca na stanowisku nauczyciela bibliotekarza Zbiorów Specjalnych ZPDN.

Lata te przypadły na okres wprowadzania reformy szkolnictwa polskiego.

Nauczyciele bibliotekarze bibliotek pedagogicznych otrzymali nowe zadania wynikające z merytorycznych i organizacyjnych zmian w oświacie i administracji samorządowej.

Reforma zobowiązała biblioteki pedagogiczne do ścisłej współpracy z bibliotekami szkolnymi. W związku z tym w Bibliotece Pedagogicznej w Białymstoku wydzielono stanowisko koordynatora pracy instrukcyjno – metodycznej ds. bibliotek szkolnych. Podjęto działania mające na celu organizację doskonalenia zawodowego nauczycieli bibliotekarzy bibliotek szkolnych na terenie miasta i województwa.

Dnia 1 stycznia 2000 roku nastąpiła zmiana nazwy placówki. Na mocy uchwały Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 listopada 1999 roku Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką im. Władysława Spasowskiego przemianowano na Bibliotekę Pedagogiczną w Białymstoku.

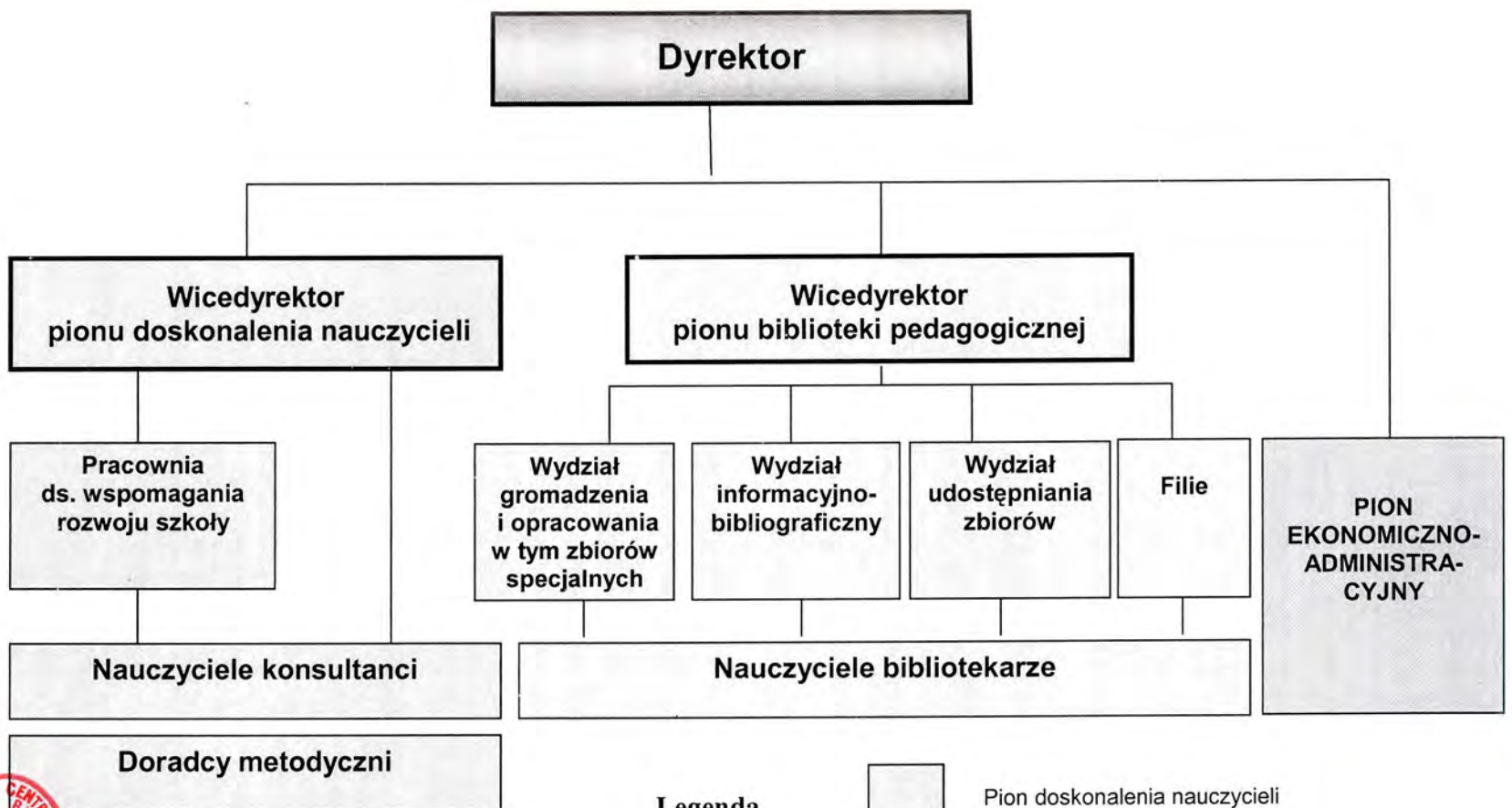
Po trzech latach oddzielnego funkcjonowania obu placówek organ prowadzący - Samorząd Województwa Podlaskiego - ponownie połączył obie placówki - Bibliotekę Pedagogiczną i Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.

1 stycznia 2002 roku na mocy uchwały Sejmiku Samorządowego powołano Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku. Dyrektorem placówki została Krystyna Grabowska, pełniąca uprzednio funkcję dyrektora ODN. Funkcję wicedyrektora ds. pionu biblioteki pedagogicznej CEN od 1 lutego 2002 roku do 20 listopada 2002 roku pełnił Józef Piotr Klim.

Od 1 września 2003 r obowiązki wicedyrektora CEN do spraw pionu biblioteki pedagogicznej pełni Anna Krawczuk.

Struktura organizacyjna

Struktura organizacyjna
Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku

Legenda

Pion doskonalenia nauczycieli

Pion biblioteki pedagogicznej

Pion ekonomiczno administracyjny

Działalność Biblioteki Pedagogicznej Centrum Edukacji Nauczycieli opiera się na funkcjonowaniu następujących wydziałów wewnętrznych:

- I. Gromadzenia i opracowania zbiorów, w tym zbiorów specjalnych,
- II. Udostępniania zbiorów,
- III. Informacyjno-bibliograficznego.

Wydział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów

Biblioteka Pedagogiczna CEN jest biblioteką specjalistyczną, służącą kształceniu i doskonaleniu zawodowemu nauczycieli, pracowników oświaty oraz studentów kierunków pedagogicznych. Potrzeby informacyjne użytkowników oraz cele statutowe placówki wyznaczają kierunek gromadzonych zbiorów.

Biblioteka gromadzi:

- literaturę z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych oraz organizacji i zarządzania oświatą,
- publikacje naukowe i popularnonaukowe z różnych dziedzin wiedzy objętych ramowymi planami nauczania,
- literaturę piękną i dzieła klasyki polskiej i światowej oraz książki z zestawu lektur dla ucznia,
- programy nauczania i podręczniki szkolne,
- wydawnictwa encyklopedyczne, słowniki i leksykony,
- materiały dotyczące problematyki oświatowej regionu.

Zbiory uzupełnia się poprzez zakupy, przekazywane nieodpłatnie dary od wydawnictw i osób prywatnych. Wydawnictwa Oświatowe w ramach współpracy z CEN w Białymstoku prezentują swoją ofertę wydawniczą – programy nauczania, podręczniki, poradniki szkolne. Efektem tej współpracy są książki przekazywane nieodpłatnie do zbiorów bibliotecznych.

CEN sponsorują: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Oficyna Edukacyjna Krzysztof Pazdro, Wydawnictwo Pedagogiczne Operon, Wiedza Powszechna, Wydawnictwo Szkolne PWN, Didasko, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Trans Humana, Rea, Arka, Nowa Era, Wydawnictwo M. Rożak, Stowarzyszenie Oświatowców Polskich, Białostockie Towarzystwo Naukowe, Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, Res Polona, MAC Edukacja, Demart.

Tab.2 *Struktura tematyczna ogółu gromadzonego księgozbioru*

Literatura	Ogółem vol.	%
Pedagogiczna	54104	36,2
Psychologiczna	18258	12,2
Naukowa inna	44667	29,8
Spoleczno-polityczna	12082	8,1
Regionalna	1248	0,8
Bibliotekarska	2549	1,7
Techniczna	2269	1,5
Literatura piękna	12749	8,5
Lektury szkolne	764	0,5
Inna	980	0,7

Zadaniem Wydziału jest również opracowanie nabytków bibliotecznych - ich klasyfikowanie i katalogowanie.

W Bibliotece funkcjonują tradycyjne katalogi kartkowe: katalog alfabetyczny, katalog rzeczowy (prowadzony według Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej), katalog programów nauczania i podręczników szkolnych (funkcjonujący zgodnie z obowiązującą podstawą programową kształcenia we wszystkich typach szkół).

Skonstruowany wg zasad UKD katalog rzeczowy wymaga klucza pomocniczego, ułatwiającego orientację w systemie klasyfikacyjnym. Aby usprawnić proces wyszukiwania informacji utworzono indeks przedmiotowy. Zawiera on hasła dotyczące nauk pedagogicznych i nauk z nimi współdziałających, odsyłając do odpowiednich haseł w katalogu rzeczowym. Indeks jest na bieżąco uzupełniany w miarę pojawiania się nowych zagadnień w edukacji, psychologii czy socjologii.

Tab.3 *Rozwój księgozbioru w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej (PBW) w latach 1995 - 2003*

Lata	Zbiory PBW		
	Wydawnictwa zwarte	Czasopisma w woluminach	Zbiory specjalne
1995	126877	8352	5516
1999	133399	8382	6667
2001	137197	8437	6829
2003	141094	8576	7440

Biblioteka tworzy także katalog komputerowy w systemie MAK. Obecnie baza zawiera ok. 10000 rekordów.

W ciągu 60 lat działalności Biblioteki Pedagogicznej zgromadzono ponad 152000 woluminów.

Zbiory Specjalne

Wraz ze wzrostem ilości nośników zapisu wiedzy – płyt analogowych, taśm magnetycznych – pojawiła się konieczność gromadzenia i udostępniania tego typu dokumentów. Biblioteka pedagogiczna włączyła się w proces unowocześniania i wspierania dydaktyki poprzez zakup zbiorów audiowizualnych.

W roku 1974 założono księgę inwentarzową do płyt gramofonowych. Początkowo kupowano płyty do nauczania poszczególnych przedmiotów, np. języków obcych, języka polskiego czy muzyki. W latach siedemdziesiątych placówka dysponowała znacznymi środkami finansowymi, co pozwalało również na zakup płyt z muzyki poważnej, jazzu, popu, rocka. Do ciekawszych pozycji z kolekcji płyt analogowych należą: „Pan Tadeusz” w wykonaniu Aleksandra Bardiego, seria „Mistrzowie Sceny Polskiej”, zawierająca klasykę światowej i polskiej literatury w wykonaniu wybitnych polskich aktorów, opera „Król Roger” K. Szymanowskiego, „Trubadur” G. Verdiego, balet „Jezioro łabędzie” P. Czajkowskiego. W 1975 roku rozpoczęto gromadzenie taśm audio, odtwarzanych w początkowym okresie na magnetofonie szpulowym, później na kasetowym. W 1976 roku zakupiono pierwszy film edukacyjny na taśmie światłoczułej - „Szkoła bezpiecznym miejscem dla dzieci”. Rosło zainteresowanie czytelników wypożyczeniami zbiorów audiowizualnych, stąd w 1977 roku opracowano i wydzielono z ogólnego regulaminu wypożyczeń - regulamin korzystania z dokumentów audiowizualnych.

W latach osiemdziesiątych, pojawił się kolejny nośnik - kasetka VHS. Początkowo biblioteka dokonywała zakupów bajek animowanych dla dzieci na tym nośniku. Później, kiedy pojawiły się w sprzedaży kasety wideo o charakterze edukacyjnym i wychowawczym, wzbogacono zbiory o tę tematykę.

W 1990 w strukturze Biblioteki Pedagogicznej utworzono Wydział Zbiorów Specjalnych, w którym zatrudniono jednego nauczyciela - bibliotekarza - Zofię Zięckowską. Zadaniem nowo powołanego wydziału było gromadzenie następujących dokumentów: grafik, przeźroczy, taśm audio, kaset wideo, płyt, ich opracowanie oraz prowadzenie katalogów kartkowych do każdego nośnika, a także udostępnianie zbiorów czytelnikom.

Koniec XX wieku to okres komputeryzacji procesów bibliotecznych.

Wydział rozpoczął gromadzenie dyskiek i płyt kompaktowych. Rozpoczęto gromadzenie programów i gier edukacyjnych, a także encyklopedii z różnych dziedzin wiedzy.

W roku 1996 Biblioteka Pedagogiczna funkcjonująca w strukturze Zespołu Placówek Doskonalenia Nauczycieli zmieniła siedzibę. Wydział zbiorów specjalnych otrzymał nowe, przestronne pomieszczenie. Został wyposażony w nowoczesny sprzęt audiowizualny umożliwiający czytelnikowi przeglądanie na miejscu zawartości zbiorów audio i wideo.

Tab.4 Stan zbiorów specjalnych w latach 1975-2003

Lata	Liczba zbiorów specjalnych
1975	374
1980	1651
1985	2983
1990	4584
1997	6056
2001	6829
2003	7440

Tab.5 Stan zbiorów audiowizualnych w dniu 31.12.2003 r.

PI - płyty	3098
T - taśmy	1565
P - przezrocza	105
G - zbory ilustracyjne	200
DT - druki towarzyszące	537
KV - kasety wideo	852
F - filmy	21
M - mikrofilmy	1
CD - programy multimedialne	165
D - dyskietki	19
JN - język niemiecki	877
Razem	7440

W 1999 roku przystąpiono do komputeryzacji wydziału. Rozpoczęto katalogowanie zbiorów w systemie MAK. Zdefiniowany został moduł obsługi bazy zbiorów audiowizualnych umożliwiający zakładanie i reorganizację bazy, wprowadzanie, modyfikację oraz skreślanie danych, wyszukiwanie, tworzenia podzbiorów, drukowanie, a także import i eksport danych bibliograficznych. W roku 2004 planuje się zakończenie retrospektywnego katalogowania kaset wideo. Równolegle są prowadzone katalogi kartkowe do każdego rodzaju zbiorów specjalnych.

W celu rozszerzenia oferty i pozyskania większej liczby czytelników została nawiązana współpraca z Oddziałem Telewizji w Białymstoku. Ośrodek nieodpłatnie przekazał filmy, których tematyka związana jest z naszym

regionem.

Informacje o nowościach zbiorów specjalnych publikowane są w „Podlaskich Wieściach Oświatowych” i „Aspektach”.

Medioteka Języka Niemieckiego (Lehrmittelzentrum)

W Zbiorach Specjalnych od początku gromadzono dokumenty audialne, którym towarzyszą dokumenty zwarte do nauki języków obcych. Znaczną część tych zbiorów stanowią dary, systematycznie przekazywane przez Goethe – Instytut Inter Nationes (GIIN).

Pod koniec lat 90-tych Goethe – Instytut Inter Nationes rozpoczął tworzenie sieci Mediotek Języka Niemieckiego (Lehrmittelzentrum) przy bibliotekach pedagogicznych na terenie całego kraju. Celem istnienia takich Mediotek metodyczne jest wspomaganie merytoryczne nauczycieli języka niemieckiego.

Współpraca z Goethe – Instytut Inter Nationes przynosi duże korzyści nauczycielom i studentom przygotowującym się do nauczania języka niemieckiego w szkołach. Czytelnicy mogą wypożyczać podręczniki, materiały dydaktyczne na różnych nośnikach, poczytać na miejscu prasę niemieckojęzyczną, skorzystać ze słowników czy encyklopedii w języku niemieckim.

Wymiernym efektem współpracy z GIIN jest zwiększająca się systematycznie liczba nowych dokumentów. W ciągu kilku lat zbiór materiałów z języka niemieckiego powiększył się niemal dwukrotnie. W 1992 r. wynosił – 483 egz., zaś stan na koniec 2003 roku to 877 wydawnictw zwartych. Ilość kaset audio w ciągu wspomnianych 3 lat wzrosła o 123 egzemplarze.

W 2000 r. przedstawiciel Goethe Instytut Inter Nationes odwiedził bibliotekę, aby ocenić warunki i zasady funkcjonowania. Medioteka spełnia wymagane warunki (między innymi posiada dostęp do Internetu). Na początku 2001 roku została podpisana umowa formalna pomiędzy Dyrektorem Biblioteki Pedagogicznej a Goethe Institut Intern Nationes, co oficjalnie potwierdziło powołanie Medioteki Języka Niemieckiego w Białymstoku.

Aktualnie zbiory języka niemieckiego głównie powiększają się dzięki darom przekazywanym przez wydawnictwa, które publikują materiały do nauki i nauczania języka niemieckiego w Polsce.

Jest to jeszcze jeden element działań biblioteki, który na stałe wpisał się w zakres usług świadczonych na rzecz nauczycieli i studentów naszego regionu.

Wydział Udostępniania Zbiorów

Głównym zadaniem Wydziału Udostępniania Zbiorów, na który składa się Wypożyczalnia i Czytelnia zbiorów, wynikającym ze statutu, jest:

- udostępnianie zbiorów,
- propagowanie informacji o zbiorach,
- przechowywanie i ochrona zbiorów.

Wypożyczalnia

Udostępnianiem książek na zewnątrz zajmuje się wypożyczalnia, czynna od poniedziałku do soboty. Czytelnicy obsługiwani są przez wykwalifikowanych nauczycieli bibliotekarzy. Do zadań pracowników należy również rejestracja odwiedzin i wypożyczeń, kontrola terminu zwrotów, pobieranie kar za przetrzymywanie, wypożyczenia międzybiblioteczne oraz realizacja zamówionych poprzedniego dnia książek. Studenci nie otrzymują wszystkich pozycji tego samego dnia. Na książki o sygnaturze poniżej 110000 zobowiązani są złożyć zamówienie i zgłosić się po nie następnego dnia.

Pracownicy wydziału dbają, by wypożyczone książki wracały na czas i służyły kolejnym potrzebującym. Systematycznie wysyłane są upomnienia do osób przetrzymujących poszukiwane woluminy. Z wypożyczalni mogą korzystać nauczyciele, studenci kierunków nauczycielskich szkół publicznych i niepublicznych oraz osoby zawodowo związane z oświatą.

W ostatnim czasie obserwuje się zwiększone zainteresowanie zbiorami Biblioteki Pedagogicznej przez studentów uczelni niepublicznych. Wynika to z faktu, że biblioteka posiada bogaty księgozbiór z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii, resocjalizacji i innych dziedzin pokrewnych.

W celu skrócenia czasu oczekiwania na książki, w pomieszczeniu wypożyczalni wydzielono kilka regałów, gdzie zgromadzono najczęściej wypożyczane tytuły – podstawowe podręczniki akademickie z zakresu pedagogiki, historii, chemii, języka polskiego, matematyki oraz lektury szkolne i literaturę piękną. Oprócz tego utworzono księgozbiór podręczny dla nauczycieli, tzw. „półkę nauczycielską”, aby zainteresowany mógł od ręki otrzymać potrzebną literaturę.

W miarę napływu nowości, w celu promocji, wypożyczalnia organizuje wystawki nowo zakupionych książek z różnych dziedzin. Dzięki temu szybko trafiają one do rąk czytelników, zaspokajając ich potrzeby. Każdy użytkownik wypożyczalni zawsze może liczyć na pomoc merytoryczną, dotyczącą wyboru określonego tematu, jak też instruktaż przywarsztatowy, pozwalający lepiej i sprawniej posługiwać się katalogami i kartotekami, stanowiącymi podstawowy

warsztat informacyjno-wyszukiwawczy.

W 2003 roku w wypożyczalni zarejestrowano 3828 czytelników, w tym:

- 1293 nauczycieli,
- 127 nauczycieli studiujących,
- 2306 studentów,
- 102 inne osoby zawodowo związane z oświatą.

W ciągu tego okresu odnotowano 39574 odwiedzin, w tym 18608 osób wypożyczających księgozbiór; przeciętna liczba odwiedzin wyniosła 145 osób, wypożyczających 68 osób, dziennie zaś wypożyczono średnio 132 książki.

W ciągu roku czytelnicy wypożyczyli 35638 vol. książek, w tym:

- nauczyciele 13 000 vol.,
- nauczyciele studiujący 2699 vol.,
- studenci 18793 vol.,
- inni 1146 vol.

Struktura tematyczna wypożyczonego księgozbioru kształtowała się następująco:

- literatura pedagogiczna 17 281 egz.
- literatura naukowa, popularnonaukowa i inna 18 357 egz.

Czytelnia

Poza wypożyczaniem księgozbioru na zewnątrz, Biblioteka Pedagogiczna udostępnia swoje zbiory również na miejscu, w czytelni. Czytelnia dysponuje 64 miejscami do pracy i 2 stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu. Wkrótce przybędą kolejne stanowiska komputerowe (łącznie 6), gdyż w Czytelni CEN utworzone zostanie Multimedialne Centrum Informacji Multimedialnej, wyposażone dodatkowo w skaner i drukarkę.

Z czytelni korzystać mogą wszyscy zainteresowani zbiorami. Zamówioną literaturę czytelnik otrzymuje bezpośrednio po złożeniu rewersu. Czytelnicy mogą liczyć na fachową poradę w zakresie posługiwania się katalogiem jak i w wyszukiwaniu literatury na określony temat.

Trzon księgozbioru czytelni stanowią książki z zakresu pedagogiki i psychologii, socjologii, opieki i pomocy społecznej, historii i literatury dotyczącej naszego regionu. Znaczący zbiór tworzą wydawnictwa informacyjne, w tym różnego rodzaju encyklopedie i słowniki.

W zbiorach czytelni Biblioteki Pedagogicznej znaleźć można cenne tytuły, m.in.:

- Encyclopedia Americana (wydanie z roku 1984),
- The Encyclopedia Brytanica (z okresu międzywojennego),
- The Columbia Encyclopedia (1950),
- Bolszaja Sovetskaja Encyklopedija (1970).

Są również bardzo cenne zbiory z XVIII – XX wieku, w postaci starodruków i reprintów. Aktualnych i bardziej szczegółowych informacji może czytelnik szukać na lamach 94 tytułów gazet i czasopism prenumerowanych w większości z myślą o nauczycielach. Starając się zainteresować książką, biblioteką i czytelnictwem, bibliotekarze pracujący w czytelni organizują wystawy nabytków, wystawy tematyczne oraz lekcje biblioteczne dla uczniów i studentów, a także systematycznie uczestniczą w konferencjach metodycznych dla nauczycieli, prezentując nowości wydawnicze.

Ze zbiorów czytelni w ciągu 2003 roku skorzystało 8845 osób, w tym:

- 2142 nauczycieli,
- 1010 nauczycieli studiujących,
- 4755 studentów,
- 938 innych czytelników.

Udostępniono 60205 egzemplarzy księgozbioru:

- 1250 egzemplarzy nauczycielom,
- 6295 egzemplarzy nauczycielom studiującym,
- 36088 egzemplarzy studentom,
- 5322 egzemplarzy innym czytelnikom.

Struktura tematyczna wykorzystanych zbiorów kształtowała się następująco:

- 43965 egzemplarzy z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych,
- 16237 egzemplarze naukowe, popularnonaukowe i inne.

Wydział informacyjno-bibliograficzny

Wydział realizuje zadania związane z budową warsztatu informacyjnego biblioteki i bieżącą obsługą czytelników.

Prowadzone są kartoteki zagadnieniowe (tradycyjne – w formie kart katalogowych) - z zakresu metodyki nauczania wszystkich przedmiotów na poszczególnych etapach edukacyjnych oraz z zagadnień ogólnych związanych z oświatą i pedagogiką. Bazą do tworzenia tych kartotek jest zbiór czasopism

dostępnych w CEN oraz księgozbiór biblioteki - głównie nowości ze zbiorów czytelni. Powstaje również kartoteka elektroniczna w systemie MAK, zawierająca artykuły z wydawnictw zbiorowych o tematyce oświatowej i pedagogicznej (oparta głównie o zbiory CEN).

Podstawowa działalność informacyjna wydziału polega na bieżącym udzielaniu kwerend zgłaszającym się czytelnikom w oparciu o istniejący warsztat informacyjny, tj. katalogi biblioteki, kartoteki zagadnieniowe i bibliografię narodowe. Od czasu podłączenia biblioteki do Internetu, użytkownicy mogą również przeglądać bazy internetowe w poszukiwaniu wiadomości z zakresu oświaty i kultury.

Do obowiązków wydziału należy opieka nad drukami ulotnymi i informatorami dla studentów i nauczycieli, np. wydawanymi przez Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli lub inne ośrodki metodyczne i akademickie w kraju. Materiały te są gromadzone, przechowywane i udostępniane na miejscu, w wydziale.

Na potrzeby konsultantów CEN i nauczycieli doradców metodycznych sporządzane są zestawienia bibliograficzne.

Wydział informacyjno-bibliograficzny systematycznie promuje również zbiory biblioteki poprzez publikowanie informacji o nowościach metodycznych w lokalnych biuletynach oświatowych („Aspekty”, „Podlaskie Wieści Oświatowe”) i na stronie internetowej CEN.

Działalność instrukcyjno – metodyczna

W ramach zadań Wydziału Informacyjno-Bibliograficznego prowadzona jest działalność instrukcyjno-metodyczna adresowana do nauczycieli bibliotekarzy bibliotek szkolnych.

W roku 1999 Dyrektor Biblioteki Pedagogicznej powołał 1 - osobowe stanowisko koordynatora pracy instrukcyjno – metodycznej ds. bibliotek szkolnych. Funkcję tę pełniła, od września 1999 r. do końca lutego 2000 r., Anna Krawczuk. Po jej odejściu na Uniwersytet w Białymstoku, dyrektor placówki dokonał restrukturyzacji. Powołano Zespół Instrukcyjno-Metodyczny ds. bibliotek szkolnych, w skład którego weszli: Olga Topolewska (koordynator Zespołu) oraz nauczyciele bibliotekarze z bibliotek szkolnych zatrudnieni dodatkowo w wymiarze ½ etatu w Bibliotece Pedagogicznej - Teresa Leszczyńska – Koziak - ds. bibliotek szkół podstawowych i Wiesława Hajduk – ds. bibliotek gimnazjalnych, średnich szkół zawodowych i liceów ogólnokształcących.

Połączenie Biblioteki Pedagogicznej i Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli i utworzenie Centrum Edukacji Nauczycieli, spowodowało kolejne zmiany organizacyjne. We wrześniu 2002 r. obowiązki organizacji doradztwa dla

nauczycieli bibliotekarzy przejął Wydział Informacyjno-Bibliograficzny, któremu w statucie przydzielono zadanie „organizacji i prowadzenie doradztwa metodycznego dla nauczycieli bibliotekarzy”. Po odejściu Wiesławy Hajduk i Teresy Leszczyńskiej – Koziak, obowiązki instrukcyjno – metodyczne przejęła Lucja Łozowska.

Do podstawowych zadań realizowanych w ramach organizacji i prowadzenia doradztwa dla nauczycieli bibliotekarzy należy:

- organizowanie i prowadzenie różnych form doskonalenia zawodowego dla nauczycieli bibliotekarzy szkolnych,
- udzielanie instruktażu warsztatowego i metodycznego,
- gromadzenie, opracowanie i upowszechnianie informacji merytorycznej,
- prowadzenie działalności wydawniczej.

Wypracowane zostały różnorodne formy pracy: spotkania metodyczne, warsztaty, zespoły samokształceniowe, konferencje, konkursy, konsultacje indywidualne.

Spotkania metodyczne organizowane są co najmniej dwa razy w roku szkolnym dla bibliotek szkolnych różnych typów szkół Białegostoku i byłego województwa białostockiego. Miejscem spotkań początkowo była siedziba Biblioteki Pedagogicznej w Białymstoku i siedziby poszczególnych filii, ostatnio poszczególne biblioteki szkolne dobrowolnie zgłaszają chęć współorganizowania tego typu formy doskonalenia i zapraszają chętnych bibliotekarzy do swoich szkół.

Odmienną formą doskonalenia są warsztaty, których tematyka dotyczy zagadnień z zakresu bibliotekarstwa (literatury, warsztatu pracy nauczyciela bibliotekarza). Warsztaty są realizowane nieodpłatnie przez pracowników Biblioteki Pedagogicznej jak i przez wykładowców z zewnątrz.

W roku szkolnym 2002/2003 włączono do współpracy nauczycieli z bibliotek szkolnych i zaproponowano wyróżniającym się nauczycielom bibliotekarzom prowadzenie zespołów samokształceniowych. Zespoły samokształceniowe mają na celu rozwiązywanie na bieżąco trudnych problemów związanych z funkcjonowaniem bibliotek.

Konferencje metodyczne w początkowym okresie działalności organizowano w różnych miesiącach roku szkolnego. Z czasem ustalono zwyczaj organizowania jednej konferencji w roku szkolnym, w maju lub w czerwcu. W miarę możliwości finansowych, zapraszano do wygłoszenia wykładów ludzi związanych z nauką, kulturą, bibliotekarstwem. Zajęcia w placówce prowadzili, m.in.: Teresa Sawicka (autorka zatwierdzonego przez MEN programu edukacji czytelniczej i medialnej), prof. Jadwiga Izdebska

z Uniwersytetu w Białymstoku, aktorka - pedagog Halina Machulska a w roku 2004 – Jerzy Binkowski (psycholog, reżyser teatralny, członek Stowarzyszenia Pisarzy Polskich) oraz Zofia Olek-Redlarska (adiunkt Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku)

Konferencje służą podsumowaniu całorocznej pracy, wtedy wręczane są nagrody i wyróżnienia uczestnikom ogłaszanych na początku roku szkolnego konkursów. Konferencjom towarzyszą prezentacje najciekawszych wystaw przygotowanych przez biblioteki szkolne.

Konkursy mają na celu promocję pracy pedagogicznej nauczycieli bibliotekarzy oraz upowszechnienie dorobku bibliotek szkolnych w środowisku. Zazwyczaj temat konkursu wiąże się z książką, uczniem, biblioteką. Nadsyłane prace świadczą o dużej aktywności użytkowników bibliotek i ich opiekunów.

Wśród propozycji doskonalących są też konsultacje indywidualne oraz odwiedziny w bibliotekach szkolnych. Konsultacje zazwyczaj dotyczą następujących zagadnień: awansu zawodowego nauczyciela bibliotekarza, edukacji czytelniczej i medialnej, przepisów prawnych, opracowania zbiorów bibliograficznych, sporządzania opisów bibliograficznych.

Ciekawą i cieszącą się powodzeniem formą pracy są corocznie organizowane wycieczki szkoleniowe. Były organizowane wyjazdy do komputeryzujących się bibliotek szkolnych, do Biblioteki Narodowej, Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, Biblioteki Sejmowej, Biblioteki Muzeum Literatury, Biblioteki Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku.

Wydawane są również zeszyty metodyczne opracowywane wspólnie z bibliotekarzami szkolnymi. Do czerwca 2004 roku wydano 11 zeszytów metodycznych ze scenariuszami zajęć. Od 2002 roku, nadsyłane przez nauczycieli bibliotekarzy w wersji elektronicznej scenariusze zajęć, zamieszczane są na stronie internetowej naszej placówki.

Filie Biblioteki Pedagogicznej

Pedagogiczną Bibliotekę Powiatową w Siemiatyczach założono 16 września 1954 r. Pierwszym kierownikiem biblioteki został Adolf Tokarski, pracujący na stanowisku instruktora prac pozalekcyjnych w Wydziale Oświaty Prezydium Rady Narodowej. Pomieszczeniem biblioteki był wówczas korytarz Wydziału Oświaty. Początkowo księgozbiór liczący 109 pozycji mieścił się w jednej szafie. Książki, głównie o tematyce społeczno - politycznej, biblioteka otrzymywała z przydziału centralnego.

Adolf Tokarski prowadził bibliotekę do 1958 r. W kolejnych latach kierowanie nią przejęła Lucyna Wszyńska. To dzięki jej wiedzy fachowej i zaangażowaniu biblioteka rozkwitła - zbiory rosły, a czytelników przybywało.

W tamtym okresie zmiany kadrowe i przeprowadzki były dość częste. W 1961 r. pracę podjęła Nadzieja Leoniuk, a rok później zastąpiła ją Teresa Kochańska. W 1969 r. jako drugi nauczyciel bibliotekarz rozpoczęła pracę Alicja Brzozowska.

Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Oświaty i Wychowania z 1976 r. w sprawie resortowej sieci bibliotek pedagogicznych, Pedagogiczna Biblioteka Powiatowa została przekształcona w Filię Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Białymstoku.

Przez następne lata bibliotekę prowadziły, wkładając w jej rozwój dużo pracy i serca nauczycielki: Benigna Junowicz i Krystyna Tokarska. Obecnie pracują: Ewa Krasnodębska-Chołuj i Ewa Nowik.

W ciągu 50 lat istnienia biblioteki, zgromadzono w niej wartościowy księgozbiór liczący ok. 30 tysięcy woluminów, zbiory audiowizualne (edukacyjne kasety wideo, taśmy, płyty) oraz czasopisma pedagogiczne wspierające proces nauczania i wychowania (54 tytuły).

Biblioteka pedagogiczna CEN w Siemiatyczach jest placówką pełniącą ważną rolę w środowisku. W 2003 r. skorzystało z niej 820 czytelników - kształcących się i doskonalących nauczycieli, studentów przygotowujących się do zawodu nauczyciela, uczniów, studentów siemiatyckiej Nadbużańskiej Szkoły Wyższej oraz innych osób zainteresowanych problematyką kształcenia i wychowania.

Należy podkreślić fakt, że biblioteka w Siemiatyczach jest w skali Województwa Podlaskiego biblioteką naukową najdalej położoną od najbliższych ośrodków akademickich - Białegostoku i Siedlec - stąd jej istnienie i rozwój jest tak ważne i potrzebne.

Nauczyciele bibliotekarze z Filii CEN w Siemiatyczach organizują doskonalenie zawodowe bibliotekarzy szkolnych. Oprócz standardowych prac w bibliotece rozwinięto również działalność wykraczającą poza typowe obowiązki, m.in. prowadzone jest doradztwo w zakresie wyboru tematów prac semestralnych, licencjackich, magisterskich.

Przez 50 lat działalności placówki jej pracownicy mieli zawsze na uwadze to, że „krąg nauki jest naturalnym otoczeniem bibliotekarzy, podobnie jak biblioteka nieodzownym zapleczem uczonych” (B. Bieńkowska). Wszystkie działania podejmowane były i są zgodnie z potrzebami czytelników. Mimo tego, że przez cały czas, niemal od momentu założenia biblioteki, borykano się z trudnymi warunkami lokalowymi (7 przeprowadzek) i nie mniejszymi kłopotami finansowymi, to podejmowano nowe wyzwania stawiane przez zmieniające się realia i wymagania społeczne. Na uwagę zasługuje fakt, że w stosunkowo niedużej bibliotece możliwe stało się stworzenie bardzo przyjaznej atmosfery przyciągającej czytelników.

Na temat biblioteki napisano trzy obszernie prace znajdujące się w zbiorach biblioteki:

1. Praca magisterska Benigny Junowicz: *Zaspokajanie potrzeb czytelniczych nauczycieli przez bibliotekę pedagogiczną w Siemiatyczach w latach 1954-1977*, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Olsztynie Zakład Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, 1973
2. Praca dyplomowa Krystyny Tokarskiej: *Model biblioteki pedagogicznej w Siemiatyczach działającej w nowym systemie edukacji narodowej*. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Zakład Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, 1980
3. Praca na I stopień specjalizacji z zakresu pracy bibliotecznej Ewy Nowik: *Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Władysława Spasowskiego w Białymstoku Filia w Siemiatyczach*. Zarys monograficzny, 1999

Sokółka

Biblioteka Pedagogiczna w Sokółce rozpoczęła swoją działalność w latach 1948-1949. Sokółka była wówczas miastem powiatowym.

Początkowo biblioteka mieściła się przy Inspektoracie Oświaty i Wychowania w drewnianym budynku Szkoły Podstawowej nr 1 w Sokółce. Książki były przekazywane przez Związek Nauczycielstwa Polskiego oraz innych ofiarodawców.

W latach 1958-1964 biblioteka miała swoją siedzibę w lokalu przy ul. Grodzieńskiej 11, a następnie przy ul. Ściegiennego 5 (1975-1981). W latach 1981-1991 Biblioteka Pedagogiczna mieściła się w budynku przy Placu Kościuszki 1.

Pierwszym bibliotekarzem biblioteki pedagogicznej w Sokółce był Stanisław Markowski, a następnie Jerzy Poczobutt, Józef Szoka (1950-1953), Bernadeta Puczyłowska (1953-1958), Jan Karpienia (1958-1964), Ignacy Mazur (1964-1969), Leon Filonowicz (1969-1984), Elżbieta Grodzka, Z. Lewkowicz, B. Gryszko, Jadwiga Borys, Czesław Kozłowski (1985-1991).

Od 1976 roku w bibliotece pracowała Krystyna Kozłowska, która kierowała placówką do 2003 roku. Od 1984 r. na stanowisku nauczyciela bibliotekarza pracuje Tamara Grusza, aktualnie pełniąca funkcję kierownika Filii CEN w Sokółce.

Od roku 1991 biblioteka pedagogiczna w Sokółce mieści się na parterze bloku mieszkalnego przy ul. Kolałtaja 2. Znajduje się tam czytelnia, która posiada 20 miejsc dla czytelników, wypożyczalnia oraz magazyny książkowe. Księgozbiór liczy 25041 woluminów, a korzysta z niego około 500 czytelników. Czytelnia dysponuje 47 tytułami czasopism. Biblioteka posiada rozbudowane katalogi (alfabetyczny i rzeczowy) oraz kartoteki zagadnieniowe.

Oprócz prac związanych z księgozbiorem i obsługą czytelników, nauczyciele bibliotekarze realizują następujące zadania:

- sporządzanie tematycznych zestawień bibliograficznych,
- pomoc czytelnikom w doborze literatury,
- pomoc nauczycielom przy realizacji ścieżki edukacja czytelnicza i medialna,
- doradztwo przywarsztatowe na rzecz nauczycieli bibliotekarzy,
- bieżąca pomoc instrukcyjno-metodyczna dla nauczycieli bibliotekarzy.

W placówce organizowane są różnorodne wystawy: tematyczne, okolicznościowe, nowości pedagogicznych, a także ekspozycje prac uczniowskich. Dużą popularnością cieszą się także spotkania autorskie. Biblioteka gościła już sokólskich poetów - L. Szubzdę, B. Tatarczuka, R. Norelema. Prowadzone są lekcje biblioteczne dla uczniów wszystkich typów szkół oraz praktyki dla studentów bibliotekoznawstwa.

We współpracy z innymi instytucjami istniejącymi w mieście – Sokólskim Ośrodkiem Kultury, Miejską Biblioteką Publiczną, Komendą Powiatową Policji, Poradnią Pedagogiczno - Psychologiczną biblioteka realizuje zadania dydaktyczno – wychowawcze. Uczestniczy w życiu kulturalnym miasta, corocznych obchodach „Dni Sokółki”, uroczystościach państwowych

i religijnych.

Obecnie rejon filii CEN w Sokółce obejmuje gminy: Sokółka, Kuźnica, Krynki, Szudziałowo, Janów i Korycin. Biblioteka utrzymuje żywe kontakty ze wszystkimi szkołami, przedszkolami, placówkami kulturalno-oświatowymi w powiecie - aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym miasta i okolic.

Hajnówka

Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna w Hajnówce założona została na początku lat 50-tych, w okresie masowego powoływania powiatowych bibliotek na terenie województwa białostockiego. W grudniu 1955 roku bibliotekę stanowiła jedna szafa zawierająca 467 książek, otrzymanych z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej. Znajdowała się ona w Wydziale Oświaty, a rolę bibliotekarki pełniła społecznie Irena Jabłońska - kierownik Powiatowego Ośrodka Doskonaleni Kadr Oświatowych. Ciągły wzrost księgozbioru i ilości czytelników wymagał jednak osobnego pomieszczenia i pracownika, który zająłby się wyłącznie biblioteką.

We wrześniu 1958 roku księgozbiór przeniesiono do wynajętego małego, nieogrzewanego pokoju (14 m²) w prywatnym mieszkaniu, gdzie placówka pozostawała do 1961 roku.

Przełomowym momentem w historii Powiatowej Biblioteki Pedagogicznej w Hajnówce było uzyskanie przestronnego pomieszczenia (w oddanym w sierpniu 1962 roku do użytku Domu Nauczyciela) oraz uzyskanie pełnego etatu dla bibliotekarza. Zaistniały dogodne warunki do prowadzenia działalności bibliotecznej - systematycznie wzrastała ilość czytelników i liczba wypożyczonych książek. Liczba zarejestrowanych czytelników wzrosła w przeciągu 7 lat z 17 (1955r.) do 300 (1962r.).

Lata 70-te i 80-te były dla biblioteki szczególnie korzystne ze względu na przyrost księgozbioru i czytelnictwo nauczycieli. Odbywało się wiele konkursów, spotkań, wieczorów literackich, konferencji bibliotekarzy. W Hajnówce prelekcje i wykłady prowadzili m.in. Czesława Dejnarowicz, Jerzy Borejsza, Michał Łesiów, Monika Warneńska. Zapoczątkowano gromadzenie zbiorów specjalnych, utworzono kartoteki zagadnieniowe, w tym regionalną (1976r.). Pracownicy biblioteki sprawowali nadzór merytoryczny nad działaniami nauczycielskimi bibliotek szkolnych powiatu hajnowskiego. W listopadzie 1974 roku Inspektor Oświaty zatwierdził w bibliotece dwa pełne etaty, a funkcję kierownika powierzył Leontynie Bartosiak.

Należy zaznaczyć, że w związku z reformą administracyjną kraju w 1975 roku biblioteka przestała być powiatową, a stała się filią Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Białymstoku. Baza lokalowa zaczęła się powiększać. W 1978 roku przeniesiono księgozbiór z piętra na parter, zyskując większą powierzchnię oraz piękny wystrój wnętrza, zaprojektowany przez plastyka Wiktora Kabaca, a wykonany przez Warsztaty Szkolne Zespołu Szkół Zawodowych.

Od 1993 roku biblioteka przechodziła różne koleje losu, ulegając łączeniu bądź rozłączaniu Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym. Dla hajnowskiej filii był to okres wypełniony ciekawymi formami działań podejmowanymi wspólnie z doradcami metodycznymi, przy wsparciu finansowym lokalnych samorządów. Na przypomnienie zasługują wyjazdy edukacyjne do warszawskich szkół twórczych, zainicjowane przez ówczesną kierowniczkę - Irenę Kostereę. Nauczyciele różnych specjalności zapoznawali się tam z nowymi, ciekawymi metodami i formami pracy z uczniem, uczestniczyli w warsztatach, obserwowali zajęcia lekcyjne oraz spotykali się z dyrekcją i gronem pedagogicznym tychże szkół.

Obecnie Biblioteka Pedagogiczna w Hajnówce jest filią Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku. Nadal mieści się w Domu Nauczyciela, zajmując trzy pomieszczenia: wypożyczalnię z czytelnią, Gabinet Zbiorów Audiowizualnych oraz magazyn (łączna powierzchnia to 185,2 m²).

Biblioteka realizuje swoje zadania statutowe. Mimo trudności finansowych gromadzi, propaguje i udostępnia czytelnikom literaturę z zakresu psychologii, pedagogiki, dydaktyki, literaturę naukową i popularnonaukową z różnych dziedzin wiedzy. Księgozbiór liczy ponad 27 tysięcy egzemplarzy wydawnictw zwartych, 1590 jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych i 57 tytułów czasopism bieżących. Z zasobów biblioteki korzysta ok. 800 czytelników, w tym prawie 500 nauczycieli, co stanowi ok.70% ogółu zatrudnionych pracowników pedagogicznych w powiecie hajnowskim.

Biblioteka od lat prowadzi również działalność oświatowo - kulturalną. Odbywają się tu liczne spotkania autorskie, prelekcje, wykłady. Gościli tu m.in.: Andrzej Drawicz - pisarz rusycysta, Andrzej Sadowski - socjolog, Elżbieta Czykwin, Jerzy Nikitorowicz - pedagog i wykładowca UwB, Andrzej Serczyk - historyk, a także lokalni twórcy: Jan Zalewski, Edward Lipiński, Halina Kabac i in.

W czytelni biblioteki ma swoje stałe miejsce "Mała Galeria", gdzie prezentowana jest twórczość plastyczna, fotograficzna i inna. Są to przede wszystkim prace nauczycieli i dzieci wykonane pod kierunkiem pedagogów. Zachwyty zwiedzających wzbudziły takie wystawy jak: "Ostatnia Puszcza" Jana Walencika oraz „Piękno świata w obiektywie Adama Wajraka”.

Wychodząc naprzeciw potrzebom nauczycieli doskonalących się, biblioteka organizuje w swojej siedzibie również różne szkolenia i warsztaty. Odbyły się między innymi spotkania na temat "Aktywne metody nauczania", „Awans zawodowy nauczyciela”.

Biblioteka Pedagogiczna w Hajnówce obejmuje swoją opieką 23 biblioteki szkolne, udzielając instruktażu przywarsztatowego, organizując spotkania metodyczne oraz prowadząc - na prośbę bibliotekarzy szkolnych - lekcje biblioteczne.

W ciągu pięćdziesięciu lat historii hajnowskiej biblioteki pedagogicznej znaczące zasługi w jej rozwój położyli zatrudnieni tutaj pracownicy: Maria Maksymowicz, Irena Jabłońska, Leontyna Bartosiak, Alicja Łuniewaka, Irena Kostera. Obecnie pracują w niej nauczycielki bibliotekarki Irena Prokopiuk i Alicja Moroz.

Bielsk Podlaski

Biblioteka Pedagogiczna w Bielsku Podlaskim została zorganizowana w 1949 r. przy Wydziale Oświaty. Pierwszym opiekunem był Jan Wójtowicz – Inspektor Oświaty. W 1951 r. bibliotekę przeniesiono do budynku liceum pedagogicznego, a opiekę nad nią przejął nauczyciel - Lucjan Karaczun.

W kolejnych latach - do 1984 r., bibliotekę prowadzili: Piotr Ryżyk, Zofia Piechowska, Janina Tatarczuk. W 1972 r. rozpoczęła pracę Maria Jekaterińczuk, która przez szereg następnych lat (1984 – 2003) pełniła funkcję kierownika. Od roku 2003 funkcję kierownika pełni Irena Grygoruk, która pracuje w bibliotece od 1984 r. Od 1 IX 2004r. na stanowisku drugiego nauczyciela bibliotekarza zatrudniona została Teresa Modzelewska.

Rok 1976 przyniósł wielkie zmiany w życiu placówki. Biblioteka, która dotychczas mieściła się w ciasnych pomieszczeniach z jedną izbą i małym kącikiem czytelnictwa, została przeniesiona do nowo wybudowanego „Domu Nauczyciela”. Budynek znajduje się w centrum miasta, a biblioteka otrzymała tam duży, przestronny lokal. Systematycznie doposażana w nowy sprzęt i nowości wydawnicze, bardzo szybko zaczęła pełnić ważną funkcję w życiu nauczycieli powiatu bielskiego. Każdego roku przybywało ponad tysiąc nowych książek, a czytelnictwem objęto 78 % nauczycieli podległego regionu. Wskaźniki te plasowały bibliotekę pedagogiczną w Bielsku Podlaskim na pierwszym miejscu wśród siedmiu placówek filialnych w byłym województwie białostockim.

Aktualnie księgozbiór biblioteki liczy 28 672 woluminy. W ciągu roku z usług biblioteki korzysta średnio ponad 600 czytelników. Biblioteka posiada fachowo prowadzony katalog alfabetyczny i rzeczowy oraz kartotekę zagadnieniową. Czytelnia dysponuje 27 miejscami dla czytelników, prenumerowane są 62 tytuły czasopism.

Nauczyciele bibliotekarze Filii CEN w Bielsku Podlaskim organizują i prowadzą doradztwo przywarsztatowe dla nauczycieli bibliotekarzy szkolnych z powiatu bielskiego, organizują praktyki dla studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

Placówka systematycznie organizuje konferencje, zespoły metodyczne, spotkania z ludźmi nauki i kultury. W ramach wymiany doświadczeń przyjmowani byli goście z Holandii oraz z Instytutu Nauk w Grodnie. W roku 1994 w bibliotece gościło 60-osobowe grono dyrektorów wojewódzkich bibliotek pedagogicznych z całego kraju, a w 1995r. 90-osobowa grupa dyrektorów Towarzystwa Szkół Twórczych z całego kraju.

Filia CEN w Bielsku Podlaskim aktywnie współpracuje ze wszystkimi instytucjami kulturalno – oświatowymi na terenie miasta. Jest znana i ceniona w środowisku, pełni w nim doniosłą rolę kulturotwórczą.

Dąbrowa Białostocka

Pedagogiczna Biblioteka Powiatowa w Dąbrowie Białostockiej została zorganizowana 15 listopada 1956 r. przez Marię Zdanowicz. Początkowo mieściła się „kątem” w Szkole Podstawowej i składała się z 17 woluminów. We wrześniu 1958 r. zatrudniono na pół etatu Kazimierę Milewską. Rok później pracę na całym etacie rozpoczęła Krystyna Rybakiewicz. W lipcu 1960 r. kierownikiem biblioteki została Janina Burel.

Księgozbiór liczył wówczas 1900 woluminów. Placówka mieściła się w prywatnym mieszkaniu przy ulicy Małyszowskiej 6. W 1971 r. zbiory, które liczyły już 8227 woluminów, zostały przeniesione do lokalu w budynku dawnej szkoły.

W czerwcu 1975 r. biblioteka otrzymała nową siedzibę o powierzchni 88 m² przy ulicy Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, w którym funkcjonuje do dnia dzisiejszego.

W czasie 50-letniej działalności biblioteki pracowało w niej dziewięciu nauczycieli bibliotekarzy. Najwięcej wysiłku w rozwój biblioteki i czytelnictwa w trakcie swojej trzydziestoletniej pracy włożyła Janina Burel (25 lat na stanowisku kierowniczym).

Od 1 września 1985 r. do 31 sierpnia 1987 r. kierownikiem biblioteki była Jadwiga Juchniewicz. Następnie funkcję tę objęła Teresa Śliż. W latach 1982 – 1991 jako nauczyciele bibliotekarze pracowały: Regina Dzienis, Jadwiga Juchniewicz, Janina Burel, Stanisława Góryńska, a w latach 1993 – 2002 Krystyna Bogusława Markowska. Od dwóch lat biblioteka pedagogiczna w Dąbrowie Białostockiej posiada tylko jeden etat merytoryczny.

Struktura księgozbioru filii nie zmieniła się od roku 1975 i jest zgodna ze statutem placówki. Księgozbiór gromadzony jest na potrzeby studiujących i doskonalących się nauczycieli. Pomimo trudnej sytuacji finansowej oświaty księgozbiór biblioteki jest systematycznie wzbogacany o nowe nabytki. Placówka zawdzięcza to również władzom lokalnym, które dofinansowują filię. W tym miejscu należą się słowa podziękowania obecnemu Burmistrzowi Miasta i Gminy Dąbrowa Białostocka, Waclawowi Ćwilichowi, któremu zawsze dobro biblioteki „leżało na sercu”.

W minionym okresie filia skoncentrowała swoją działalność na doskonaleniu zawodowym nauczycieli bibliotekarzy (w czasie istnienia ZPDN - samodzielnie, od 2002 r. - we współpracy z CEN).

Czytelnicy mogą liczyć na życzliwą pomoc pracownika filii, który poza udostępnianiem zbiorów udziela porad informacyjno – bibliograficznych. Warsztat informacyjny filii stanowią katalogi, kartoteka zagadnieniowa (najbardziej rozbudowana jest kartoteka metodyczna) licząca 200 haseł i 25 tys. opisów oraz księgozbiór podręczny i tematyczne zestawienia bibliograficzne (282).

Biblioteka pedagogiczna w Dąbrowie Białostockiej blisko współpracuje z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Kultury i Biblioteką Publiczną. Współorganizuje wystawy, konkursy czytelnicze i recytatorskie, a także współpracuje w komisjach konkursowych. Pomaga w organizowaniu spotkań z regionalnymi poetami i pisarzami (Reginą Ryzewską, Mikołajem Samojlikiem, Henrykiem Stankiewiczem, Tadeuszem Jedlińskim) oraz innymi twórcami regionalnymi.

W ramach współpracy z bibliotekami szkolnymi oraz Biblioteką Publiczną tradycją stała się pomoc w organizowaniu i prowadzeniu lekcji bibliotecznych oraz przyjmowanie wycieczek uczniów pierwszych klas gimnazjum i liceum ogólnokształcącego. W bibliotece odbywają praktyki studenci kierunku bibliotekarskiego z Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku.

Filia CEN w Dąbrowie Białostockiej zajmuje szczególne miejsce w środowisku nauczycielskim swojego regionu – stanowi niezastąpiony warsztat pracy dla nauczycieli i studentów.

Historia powstania Biblioteki Pedagogicznej w Mońkach wiąże się z utworzeniem powiatu i wydziału oświaty. W maju 1955 r. w budynku Powiatowej Rady Narodowej wydzielono stolik i szafę z książkami dla nauczycieli. Organizację biblioteki powierzono nauczycielce Janinie Działkowskiej. Jej następcami byli kolejno: Stanisław Dziekoński, Szymon Chiliński, Helena Dortan.

Nowe lokum biblioteka uzyskała w 1960 r. w nowo wybudowanej Szkole Podstawowej nr 1. Od września 1962 r. placówka po raz pierwszy uzyskała pełnoetatowego pracownika - Annę Raś, pełniącą funkcję kierowniczą przez następne 24 lata.

Najbardziej prężny rozwój biblioteki przypada na lata 1963-1975. Szybko rosła liczba zbiorów, przybywało czytelników, a działalność biblioteki została zauważona i doceniona w środowisku lokalnym.

Od 1 września 1964 r. Pedagogiczna Biblioteka Powiatowa w Mońkach została przeniesiona do nowego budynku Liceum Ogólnokształcącego.

W 1968 r. Rada Biblioteczna powołana przy Wydziale Oświaty i Kultury Prezydium PRN utworzyła przy bibliotece „klub-czytelnię” dla nauczycieli. Wtedy też zatrudniono drugiego pracownika – Irenę Łojewską, nauczycielkę ze Szkoły Podstawowej nr 1. Uroczyste otwarcie „klubu – czytelni” odbyło się 10 października 1968 r. Korzystali z niej nie tylko nauczyciele i uczniowie. Odbywały się tam zajęcia klubowe - rozgrywki brydżowe i szachowe, wieczory wspomnień, dyskusje, odczyty, pogadanki metodyczne, wieczory recytatorskie. Największym zainteresowaniem cieszyły się spotkania z pisarzami, dziennikarzami, pedagogami, ludźmi nauki.

W 1970 r. biblioteka została przeniesiona do budynku Miejskiej Rady Narodowej przy ul. Słowackiego, a rok później wróciła do dawnej siedziby w Szkole Podstawowej nr 1 w Mońkach. W 1975 r. na drugim pełnym etacie zatrudniono Grażynę Kostro. W tym samym roku nastąpiła kolejna przeprowadzka do mieszkania służbowego w budynku Zbiorczych Szkół Gminnych w Mońkach. Tym razem warunki lokalowe uległy znacznemu pogorszeniu.

We wrześniu 1984 r. pracę w bibliotece podjęła Halina Kapusta, która pełniła funkcję kierowniczą w latach 1986-2001. Drugim etatowym pracownikiem od 1986 r. jest Barbara Raś, pracująca do chwili obecnej.

Kolejne lata były okresem starań o nową, lepszą siedzibę. Najpierw przeniesiono bibliotekę do budynku RSW „Ruch” przy ul. Mickiewicza 34,

a następnie do Szkoły Podstawowej nr 1 przy ul. Leśnej 3 (obecnie gimnazjum). Tym razem biblioteka otrzymała duże, jasne pomieszczenia.

W latach 1993-1998 biblioteka pod nazwą Rejonowy Zespół Doskonalenia Nauczycieli w Mońkach znacznie rozszerzyła swoją działalność. Organizowano konferencje metodyczne dla nauczycieli. Warto wspomnieć konferencję „Dziedzictwo kulturowe w regionie” połączoną ze zwiedzaniem interesującej wystawy „Twórczość ludowa naszego regionu”, a także konferencję „Formy popularyzacji problemów ekologicznych i ochrony środowiska naszego regionu w działalności biblioteki szkolnej”.

W ramach współpracy z biblioteką publiczną organizowano spotkania z pisarzami, ludźmi kultury. Wspólnie z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną przygotowywano odczyty psychologów i pedagogów. Zainteresowaniem cieszyły się liczne wystawy, m.in. prac nauczycieli – twórców z regionu, prac uczniowskich i licznych wystaw książkowych. Odbywały się też spotkania dyskusyjne z honorowym udziałem nauczycielki-poetki, wilnianki – Janiny Sokolow.

Łapy

Pedagogiczna Biblioteka Powiatowa w Łapach została utworzona w 1954 r. Dużo serca w organizację biblioteki włożyła Sabina Grundlowa, która była pierwszym kierownikiem.

Jak wszystkie biblioteki powiatowe, również placówka w Łapach borykała się z kłopotami lokalowymi. Na początku urządzono ją w pomieszczeniach prywatnego mieszkania, następnie została przeniesiona do budynku gospodarczego przy Szkole Podstawowej Nr 3. Wówczas opiekę i kierownictwo biblioteki powierzono Irenie Oleksiewicz, która wcześniej pracowała jako nauczyciel bibliotekarz w SP Nr 2 w Łapach. Irena Oleksiewicz kierowała placówką pracowników latach 1970-1990.

Wśród pracowników powiatowej biblioteki pedagogicznej w Łapach była Zdzisława Głuchowska, Jan Grabowski, który wraz z Ireną Oleksiewicz organizowali warsztat pracy placówki. Znaczną część swojego życia zawodowego poświęciła bibliotece pedagogicznej Hanna Malecka, która na początku pracowała w Wojewódzkiej Bibliotece Pedagogicznej w Białymstoku, a następnie w Łapach, aż do odejścia na emeryturę w 2004 r. W ostatnich latach istnienia Filii w Łapach pracowały w niej:

- Ewa Chrabłowska - 1996 – 1998
- Katarzyna Gosk - 1998 – 2003

W budynku biblioteki mieścił się powiatowy oddział ZNP, z którym nawiązana współpraca trwała przez cały okres istnienia filii PBW (do 2004 r.). Do roku 2004 w bibliotece pedagogicznej w Łapach zgromadzono około 20000 wydawnictw zwartych, prenumerowano 50 tytułów czasopism, głównie pedagogicznych i wspierających edukację.

Poza zaspokajaniem potrzeb czytelnicznych, biblioteka organizowała spotkania z doradcami metodycznymi, którzy oferowali różne formy pracy warsztatowej z poszczególnych przedmiotów. Organizowano również zajęcia dla bibliotekarzy szkolnych powiatu łapskiego (konsultacje, lekcje biblioteczne, zajęcia przywarsztatowe).

Różne formy pracy pozwalały na wzajemną wymianę doświadczeń, współpracę ze środowiskiem lokalnym, upowszechnienie kultury czytelnicznej.

Z dniem 1 listopada 2003 roku, na mocy uchwały Sejmiku Województwa Podlaskiego nr XI/100/03 z dnia 20 października 2003 roku, nastąpiła likwidacja Filii CEN w Łapach.

Uchwała nr 58/662/03 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 24 listopada 2003 roku - w sprawie wykonania uchwały Sejmiku Województwa Podlaskiego - w sprawie likwidacji CEN w Białymstoku Filia w Łapach - nakazała dyrektorowi CEN „przekazanie majątku placówki, będącego księgozbiorem, placówce oświatowo-pedagogicznej lub kultury w Łapach”.

Dyrektor CEN, po przeprowadzeniu przez Komisję Skontrolną skontrum zbiorów bibliotecznych Filii CEN w Łapach, przekazał znaczną część księgozbioru Dyrektorowi Biblioteki Miasta i Gminy w Łapach. Pozostała część zbiorów została przewieziona do siedziby CEN w Białymstoku.

Nauczyciele bibliotekarze, pracujący w Filii CEN w Łapach zostali przeniesieni do pracy w pionie biblioteki pedagogicznej CEN. Pani Hanna Malecka w roku 2004 odeszła na emeryturę, Katarzyna Gosk pracuje w wydziale gromadzenia i opracowania zbiorów Biblioteki Pedagogicznej CEN w Białymstoku.

DAWNA KSIĄŻKA

Poniższy przegląd dawnej książki w zbiorach Pedagogicznej Biblioteki w Białymstoku skupia się głównie na książce dziewiętnastowiecznej, sporadycznie wykraczając poza ten przedział czasowy. Z konieczności, ze względu na szczupłość miejsca, ma charakter wrywkowy i skrótowy. Dawne książki, ocalałe z pożogi dziejowej, trafiły do zbiorów Pedagogicznej Biblioteki drogą darowizn i zakupów antykwarycznych.

Starodruki są w nich reprezentowane w sposób znikomy. Najstarsze książki w zbiorach to „Manualik pocziwego Człowieka” z 1774 r. i „O ustanowieniu i upadku Konstytucji Polskiej 3go Maja” z 1793 r. (poz. 1 i 2 poniższego wykazu).

Książka dziewiętnastowieczna odegrała wyjątkową rolę w dziejach kultury polskiej. Pomimo klęski rozbiorów i szalejącej cenzury państw zaborczych głównymi ośrodkami ruchu wydawniczego na terenie kraju pozostały Poznań, Kraków, Warszawa, Wilno i Lwów. Ważne ośrodki wydawnicze książki polskiej zostały ulokowane poza granicami kraju, w Lipsku i Paryżu. Publikowano nadal literaturę oświeceniową, dzieła osiemnastowieczne. Wydawano dzieła klasyków postanisławowskich. Publikowano literaturę naukową w języku polskim. Historycy dzielili się swoją refleksją historyczną na temat dawniejszej i nowszej historii polskiej i powszechnej. Wydawano ważne dokumenty i relacje dotyczące przeszłości państwa i narodu. W wykazie często występuje nazwisko tytana pracy pisarskiej Józefa Ignacego Kraszewskiego. Pojawiały się wydania polskich poetów romantycznych, zainteresowanie którymi szczególnie wzrosło na przełomie wieków XIX i XX, w dobie neoromantyzmu polskiego. Wydawcy sięgali też do literatury staropolskiej. Wydawano dzieła rodzimej literatury pedagogicznej.

Poniższy wykaz ograniczony został do 70 pozycji. Opisy zostały ponumerowane i uszeregowane w porządku chronologicznym.

1. Manualik pocziwego Człowieka czyli Maxymy potrzebne we wszystkich Kraiach i czasach: dzieło z Francuskiego na Polski Język przełożone = Manuel de l'honnête Homme ou Maximes nécessaires en tous lieux et tous tems: ouvrage écrit en François. Nakładem Michała Groella J.K. Mci. Komisarza i Bibliopoli w Marywilu N. 19 pod znakiem Poetow. Warszawa **1774**
2. O ustanowieniu i upadku Konstytucji Polskiej 3go Maia. Cz. 1. Lwów **1793**
3. Naruszewicz A. : Historia narodu polskiego T. 2-7. Wydanie 2. Warszawa **1803-1804**
4. Feliński A. : Pisma własne i przekładania wierszem. T. 1. Warszawa **1816**
5. Prawda Ruska czyli prawa Wielkiego Xięcia Jarosława Władymirowicza tudzież traktaty Olga i Igora WW. XX. Kijowskich z cesarzami greckimi

- y Mściława Dawidowicza X. Smoleńskiego z Rygą zawarte, których Texta, obok z Polskim tłumaczeniem poprzedza Rys historyczny Zwyczajów, Obyczajów, Religii, Praw y Języka dawnych słowiańskich y słowiańsko-ruskich Narodów przez J. B. Rakowieckiego Królewskiego Warszawskiego Towarzystwa Nauk Członka. T. 1-2. W Warszawie w Drukarni XX. Pijarów **1820-1822** roku.
6. Naruszewicz A. : Historia narodu polskiego : z rękopisma Biblioteki Puławskiej i Józefa hrabiego Sierakowskiego [...] T. 1 cz. 1 i 2. Warszawa **1824**
 7. Klonowicz F.S.: Dzieła. T. 1-2. Kraków **1829**
 8. Psalterz Dawida przekładania Franciszka Karpińskiego. T. 1. Warszawa **1829**
 9. Mochacki M.: Powstanie narodu polskiego w roku 1830 i 1831. T. 2. Paryż **1834**
 10. Bandtkie J.S.: Dzieje narodu polskiego. T. 1-2. Wyd. 3 znacznie pomnożone. Wrocław **1835**
 11. Drużbacka E.: Poezye . T. 2. Biblioteka kieszonkowa klasyków polskich. Wydana przez Jana Nep. Bobrowicza. Tomik 31. Lipsk **1837**
 12. Herbarz polski Kaspra Niesieckiego S. I. powiększony dodatkami z późniejszych autorów, rękopismów, dowodów urzędowych i wydany przez Jana Nep. Bobrowicza. T. 1-10. Lipsk **1839-1846**
 13. Śniadecki J.: Dzieła. Wydanie Michała Balińskiego. T. 1-6. Warszawa **1840**
 14. Rogalski L.: Obraz historyi powszechnej od najdawniejszych do najnowszych czasów. Dzieła z niemieckiego przerobione przez ... T. 1-2. Warszawa **1842-1843**
 15. Wójcicki K. Wł.: Historia literatury polskiej w zarysach. T. 2. Warszawa **1845**
 16. Biblia: to jest księgi Starego i Nowego Testamentu. Na język polski przełożone przez ks. Jakuba Wujka s. J. Wyd. 2 stereotypowe poprawne Jana Nep. Bobrowicza. Ozdobione 500 obrazkami i pięć sztychów na stali. Lipsk **1846**
 17. Michaud, Poujoulat: Historia skrócona Krucyat wydana przez ... z francuskiego na język polski przełożył Ks. Kazimierz Przyłpowski. T. 1-2. Wilno **1846-1847**
 18. Sierociński T.: Pedagogika czyli nauka wychowania. Warszawa **1846**
 19. Statuta polskie Króla Kazimierza w Wislicy złożone z rękopismu wydał K. Wł. Wojcicki. Warszawa **1847**

20. Kraszewski J.I.: Litwa: starożytne dzieje, ustawy, język, wiara, obyczaje, pieśni, przysłowia, podania itd. T. 1, Historia do XIII wieku. T. 2, Historia od początku XIII wieku do roku 1386. Warszawa **1847-1850**
21. Chodźko I.: Obrazy litewskie: seria piąta i ostatnia: dworki na Antokolu. T. 2. Wilno **1850**
22. Klonowicz S.: Ziemia Czerwonej Rusi: (Roxolania): poemat. Przekł. z łac. Wł. Syrokomla. Wilno **1851**
23. Kopernik M.: Dzieła. Warszawa **1854**
Wydanie warszawskie z r. 1854 zawiera wszystkie wówczas znane dzieła, pisma, utwory i listy Kopernika zarówno w oryginale łacińskim jak też w tłumaczeniu polskim.
24. Orzechowski St.: Dyalog albo rozmowa około exekucyi Polskiej Korony. Wydanie Kazimierza Józefa Turowskiego. Kraków **1858**
25. Kraszewski J.I.: Sztuka u Słowian: szczególnie w Polsce i Litwie przedchrześcijańskiej. Wilno **1860**
26. Osieński L.: Dzieła. T. 1-4. Warszawa **1861-1862**
27. Zakłady Uniwersyteckie w Krakowie. Przyczynek do dziejów oświaty krajowej podany i pamięci pięciuset – letniego istnienia Uniwersytetu Krakowskiego poświęcony przez C.K. Towarzystwo Naukowe Krakowskie. Kraków **1864**
28. Mickiewicz A.: Literatura słowiańska wykładana w Kolegium Francuzkiem przez Adama Mickiewicza. Tłumaczenie Felixa Wrotnowskiego. Wydanie 3, nowo poprawione. T. 1-3. Poznań **1865**
29. Słowacki J.: Pisma pośmiertne... staraniem A. Małeckiego. T. 3. Lwów **1866**
Zawartość: Beatryks Cenci; Niepoprawni (Fantazy); Horsztyński; Krakus; Wallenrod; Walter Stadion; Jan Kazimierz; Złota czaszka; Dwa fragm. z dramatu Beniowski
30. Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu podług tekstu łacińskiego Wulgaty. Przekład Jakóba Wujka zatwierdzony przez stolicę apostolską. Wydanie nowe z objaśnieniami podług J. Fr. Allioli zaaprobowane przez konsystorz archidiecezyi warszawskiej, ozdobione 230 ilustracjami Gustawa Doré. T. 1-2. Warszawa **1872**
31. Sipiński J.: Pisma. Wydanie poprawione i pomnożone. T. 1-5. Lwów **1872**
32. Drapera I.W.: Dzieje rozwoju umysłowego Europy. Tłumaczenie z oryginału angielskiego przez Tadeusza Korzóna. T. 1-2. Warszawa **1873**
33. Panteon wiedzy ludzkiej. T. 1-7. Warszawa **1875**

34. Odyniec A.E.: Poezye. Wyd. 4 poprawione i pomnożone. T. 1-2. Warszawa **1874-1875**
35. Shakespeare W.: Dzieła dramatyczne. Wydanie ilustrowane ozdobione 545 drzeworytami rysunku H. G. Selousa. Przekład St. Koźmiana, J. Paszkowskiego, L. Ulricha z dodaniem życiorysu poety i objaśnień pod red. J.I. Kraszewskiego. T. 1, Dramaty. T. 2, Tragedye. T. 3, Komedye. Warszawa **1875-1876**
36. Szajnocha K.: Dzieła. T. 1-10. Warszawa **1876-1878**
37. Piekosiński F.: Heraldyka polska wieków średnich. Kraków **1878**
38. Smoleński W.: Mazowiecka szlachta w poddaństwie proboszczów plockich. Warszawa **1878**
39. Wężyk F.: Poezye z pośmiertnych rekopisów. T. 1, Tłumaczenia klasyków. T. 2, Utwory dramatyczne z dodaniem urywkowych pamiętników autora. T.3, Poezye liryczne, okolicznościowe i inne pomniejsze z dodaniem bibliografii. Kraków **1878**
40. Książka jubileuszowa dla uczczenia pięćdziesięcioletniej działalności literackiej J.I. Kraszewskiego. Warszawa **1880**
41. Wernic H.: Wychowanie dziecka włącznie do lat 6-ciu. Warszawa **1881**
42. Mickiewicz A.: Pan Tadeusz. Z ilustracjami M. E. Andriollego. Lwów **1882**
43. Rej M.: Przesło ze Zwierzyńca. Poznań **1884**
44. Wzorowy sekretarz obejmujący przeszło 300 sposobów pisania listów w różnych okolicznościach potocznego życia ze wstępem Władysława Sabowskiego oraz dodatkiem wzorów listów polskich z najlepszych autorów wybranych. Lwów **1884**
45. Ostatnie chwile powstania Styczniowego: na podstawie autentycznych źródeł opowiedział Z.L.S. T.1-4. Poznań **1887-1888**
46. Mickiewicz A.: Poezye...: Nowe wydanie z życiorysem autora skreślonym przez Piotra Chmielowskiego. T. 1. Warszawa **1888**
47. Pawiński A.: 1572-1795 : rządy sejmikowe w Polsce na tle stosunków województw kujawskich. Warszawa **1888**
48. Pol'skaja Chromatija = Wypisy polskie: podręcznik dla klas wyższych średnich zakładów naukowych. Ułożył Teodor Wierzbowski. Wyd. 2. Warszawa **1888**
49. Mickiewicz Wł.: Żywot Adama Mickiewicz podług zebranych przez siebie materiałów oraz z własnych wspomnień opowiedział... T. 1-4. Poznań **1890-1895**
50. Kalinka W.: Ostatnie lata panowania Stanisława Augusta. Wyd.2. Cz. 1-2. Kraków **1891**
51. Bobrzyński M., Smolka St.: Jan Długosz: jego życie i stanowisko w piśmiennictwie przez ... Wydawnictwo Konstantego Hr. Przędzieckiego. Kraków **1893**
52. Upominek: książka zbiorowa na cześć Elizy Orzeszkowej (1866-1891). Kraków **1893**
53. Nałkowski W.: Zarys geografii powszechnej (rozumowej). Wyd. 2, przez autora przejrzone i dopelnione. Warszawa **1894**
54. Kalinka W.: Sejm Czteroletni. Wyd. 4. T. 1-3. Kraków **1895**
55. Karbowski A.: Dzieje wychowania i szkół w Polsce w wiekach średnich. Cz.1, Od 966 do 1363 roku. Petersburg **1898**
56. Pleniewicz R.: Kształcenie Młodzieży (nauczanie początkowe i średnie). Z przedmową Juliana Ochrowicza. Warszawa **1898**
57. Świeżawski L.: Jan Śniadecki: jego życie i działalność naukowa. Petersburg **1898**
58. Lutosławski W.: Z dziedziny myśli. Studja filozoficzne 1888-1899. Warszawa **1900**
59. Tarnowski St. : Historia literatury polskiej. T. 1-6. Kraków **1900-1905**
60. Krasieński Z.: Pisma... za zezwoleniem rodziny poety wydał Tadeusz Pini. Wyd. krytyczne zupełne. Wstęp J. Kallenbach. T. 1-6. Lwów **1904**
61. Słowacki J.: Zawisza Czarny: dramat: z autografu wydał Artur Górski. Warszawa-Kraków **1906**
62. Juliusz Słowacki w poezji polskiej (antologia poetycka). Ułożył Wiktor Hahn. Lwów **1910**
63. Goszczyński S.: Dzieła zbiorowe z ... Wydał Zygmunt Wasilewski. T. 1-4. Lwów **1911**
64. Taine H.: Filozofia sztuki. Przełożył Antoni Sygietyński. Wyd. 2 na nowo przejrzone i popr. T. 1-2. Lwów **1911**
65. Norwid C.: Pisma zebrane wydał Zenon Przesmycki. T.C, Pism dramatycznych C. Norwida dział pierwszy. Warszawa – Kraków **1911**
66. Norwid C.: Pisma zebrane wydał Zenon Przesmycki. T.F, Pism prozą C. Norwida dział drugi : o sztuce i literaturze. Warszawa – Kraków **1911**
- Egzemplarz tego tomu będący w posiadaniu biblioteki pochodzi z ocalałej części nakładu, która przetrwała II wojnę światową. Został on zaopatrzony we wstęp Wacława Borowego z października 1945 i w tym też roku znalazł się w dystrybucji

67. Bergson H.: Ewolucja twórcza. Przeł. Floryan Znaniecki. Warszawa **1913**
68. Odbudowa państwowości polskiej: najważniejsze dokumenty 1912 – styczeń 1924 wydał K. W. Kumaniecki. Warszawa – Kraków **1924**
69. Mickiewicz Wł. : Pamiętniki. T. 1-3. Warszawa **1926-1933**
70. Mickiewicz A.: Dzieła prozą. Wydał Tadeusz Pini. Wydanie zupełne z portretami i podobiznami autografów poety. T. 1-5. Nowogródek **1933-1934**

**Pracownicy Biblioteki Pedagogicznej
w Białymstoku i filiach w latach 1944-
2003**

1. Irena Piktel **1944-1945**
2. Konstancy Załuska **1946-1949**
3. Anna Górecka **1949-1951**
4. Helena Popławska **1951-1954**
5. Michał Tumiłowicz **1954-1956**
6. Jadwiga Olech **1956-1958**
7. Piotr Aleksandrowicz **1958-1961**
8. Jan Radiukiewicz **1961-1969**
9. Czesław Trybulski **1969-1973**
10. Jan Zieniuk **1973-1998**
11. Barbara Zaleska – wicedyrektor ZPDN ds. biblioteki pedagogicznej **1993-1998**
12. Alicja Stankiewicz **1998-2001**
13. Krystyna Grabowska – dyrektor CEN **2002 -**
14. Józef Piotr Klim – wicedyrektor CEN ds. biblioteki pedagogicznej **II – XI 2002**
15. Anna Krawczuk – wicedyrektor CEN ds. biblioteki pedagogicznej **2003 -**
(w okresach, kiedy biblioteka funkcjonowała w połączonych strukturach organizacyjnych podawane są nazwiska wicedyrektorów)

**Pracownicy Biblioteki Pedagogicznej w Białymstoku
i Filiach w latach 1944-2003 (w układzie alfabetycznym)**

Pracownicy pedagogiczni

1. Aleksiejczuk Joanna	6. Bronowicka Joanna
2. Bakier Jolanta	7. Charkiewicz Piotr
3. Bliźniuk Ała	8. Chomoncik Helena
4. Brażuk Antoni	9. Chrzanowska Jolanta
5. Brodzik Jadwiga	10. Chyży Izabela

11. Cieślowski Stanisław	42. Łuniewska Alicja
12. Ciuchta Stanisława	43. Maciejczuk Aniela
13. Czykier Maria	44. Majewska Teresa
14. Damięcka Regina	45. Malesza Aleksander
15. Danielecka Czesława	46. Matusik Halina
16. Dąbrowska Bożena	47. Mierkowski Tadeusz
17. Drożdżkiewicz Maria	48. Moroz Alicja
18. Filipiuk Barbara	49. Nikołajuk Iwona
19. Fiłon Marianna	50. Nowik Nina
20. Gosk Katarzyna	51. Oleśkiewicz Irena
21. Hajduk Wiesława	52. Omiljanowicz Barbara
22. Harasimik Ewa	53. Osakowicz Ludmiła
23. Jasionowska Elżbieta	54. Pawełski Grzegorz
24. Jakimiec Joanna	55. Perzanowska-Sołowiej Urszula
25. Jurkowska Grażyna	56. Petelska Marzena
26. Kaczor Jadwiga	57. Popławski Zbigniew
27. Kaźmierczyk Jadwiga	58. Prostko Irena
28. Kiluk Cecylia	59. Puchnarewicz Anatol
29. Koć-Podeszfińska Hanna	60. Puzanowska Stanisława
30. Koper Roman	61. Rutkowska Dorota
31. Kostaniak Barbara	62. Sawczuk Ewa
32. Kownacka-Gwiazdowska Teodozja	63. Serebnicka Olga
33. Krawczuk Anna	64. Sienkiewicz Irena
34. Kukielka Dariusz	65. Skolimowska Bożena
35. Kulesza Kazimiera	66. Stachwiuk Elżbieta
36. Kuźmiuk Jerzy	67. Stankiewicz Alicja
37. Lech Marian	68. Surowiec Tomasz
38. Lenkiewicz Grażyna	69. Surowiec Wiesława
39. Leszczyńska-Koziak Teresa	70. Szuchnicka Regina
40. Łozowska Łucja	71. Szumska Jolanta
41. Łukaszuk Elżbieta	72. Ślusarczyk Wiktoria

73. Świerkowska Regina	81. Zabielski Bernard
74. Tałuc Mirosława	82. Zaleska Barbara
75. Tomaszewska Małgorzata	83. Zięckowska Zofia
76. Topolewska Olga	84. Złotorzyńska Celina
77. Wacewicz Joanna	85. Zubrycki Piotr
78. Wasiluk Tatiana	86. Zych Edward
79. Werpachowska Barbara	87. Żukowska Celina
80. Wołpiuk Helena	

Pracownicy Filii Biblioteki Pedagogicznej

Bielsk Podlaski

1. Grygoruk Irena
2. Jekateryńczuk Maria
3. Karaczun Lucjan
4. Modzelewska Teresa
5. Piechowska Zofia
6. Ryżyk Piotr
7. Tatarczuk Janina
8. Wójtowicz Jan

Dąbrowa Białostocka

1. Burel Janina
2. Dzienis Regina
3. Góryńska Stanisława
4. Juchniewicz Jadwiga
5. Markowska Krystyna Bogusława
6. Milewska Kazimiera
7. Rybakiewicz Krystyna
8. Śliż Teresa
9. Zdanowicz Maria

Hajnówka

1. Bartosiak Leontyna
2. Golub Jerzy
3. Jabłońska Irena
4. Łuniewska Alicja
5. Kabac Halina
6. Kostera Irena
7. Kostera Stanisław
8. Maksymowicz Maria
9. Moroz Alicja
10. Prokopiuk Irena
11. Siemieniuk Olga
12. Wilczyńska Krystyna

Łapy

1. Chrabłowska Ewa
2. Głuchowska Zdzisława
3. Gosk Katarzyna
4. Grabowski Jan
5. Grundłowa Sabina

6. Malecka Hanna
7. Oleksiewicz Irena

Mońki

1. Chiliński Szymon
2. Dortan Helena
3. Działkowska Janina
4. Dziekoński Stanisław
5. Kapusta Halina
6. Kostro Grażyna
7. Łojewska Irena
8. Raś Anna
9. Raś Barbara

Siemiatycze

1. Brzozowska Alicja
2. Junowicz Benigna
3. Kochańska Teresa
4. Krasnodębska - Chołuj Ewa
5. Leoniuk Nadzieja
6. Nowik Ewa

7. Smorzewska Elżbieta
8. Tokarska Krystyna
9. Tokarski Adolf
10. Wyszyńska Lucyna

Sokółka

1. Borys Jadwiga
2. Filonowicz Leon
3. Grodzka Elżbieta
4. Grusza Tamara
5. Karpienia Jan
6. Kozłowska Krystyna
7. Kozłowski Czesław
8. Lewkowicz Zofia
9. Markowski Stanisław
10. Mazur Ignacy
11. Poczobutt Jerzy
12. Puczyłowska Bernadeta
13. Szoka Józef

17. Kiewlak Elżbieta
18. Krajewska Krystyna
19. Kraśnicki Leon
20. Kuźma Alla
21. Kuźmiński Jerzy
22. Kwiatkowska Krystyna
23. Łagocka Anna
24. Łapińska Danuta
25. Łapińska Halina
26. Łukaszuk Anna
27. Makal Czesława
28. Makal Stanisława
29. Maksimiuk Michał
30. Markiewicz Teresa
31. Mieleszko Helena
32. Mojsak Albertyna
33. Myszczyńska Krystyna
34. Naumczuk Zinaida
35. Naumowicz Alina

36. Nowicka Maria
37. Pawłowska Danuta
38. Pilis Roman
39. Połoszczuk Alicja
40. Popławska Irena
41. Popławski Mirosław
42. Pul Stanisława
43. Sawoniewska Maria
44. Sianko Katarzyna
45. Szewczuwianiec Leokadia
46. Toczko Walentyna
47. Tolczyk Teresa
48. Topolewska Maria
49. Tworek Małgorzata
50. Żukowska Grażyna

Pracownicy administracji i obsługi

1. Andrzejewicz Jadwiga
2. Bajerski Zbigniew
3. Baran Teresa
4. Boublej Dorota
5. Chołko Janina
6. Chomko Wioletta
7. Chomienia Helena
8. Choroszuca Maria
9. Darmochwał Ryszard
10. Dąbrowski Jerzy
11. Dołęga Jadwiga
12. Gałęcka Regina
13. Gierasimiuk Katarzyna
14. Góryńska Stanisława
15. Januskiewicz Stanisław
16. Józefowicz Pawła

**Pracownicy Centrum Edukacji
Nauczycieli w Białymstoku w roku 2004**

Krystyna Grabowska - dyrektor

Anna Krawczuk – wicedyrektor pionu biblioteki pedagogicznej

Zdzisław Babicz – wicedyrektor pionu doskonalenia nauczycieli

**Pracownicy pionu biblioteki pedagogicznej CEN
w Białymstoku**

**Wydział gromadzenia i opracowania zbiorów w tym zbiorów
specjalnych**

1. Rutkowska Dorota- kierownik
2. Bakier Jolanta
3. Chrzanowska Jolanta
4. Gosk Katarzyna

Wydział udostępniania zbiorów

1. Stankiewicz Alicja - kierownik
2. Boublej Andrzej
3. Harasimik Ewa
4. Kraszewska Magdalena
5. Lenkiewicz Grażyna
6. Nikołajuk Iwona
7. Puchnarewicz Anatol
8. Wasiluk Tatiana
9. Werpachowska Barbara

Wydział informacyjno- bibliograficzny

1. Topolewska Olga - kierownik
2. Łozowska Łucja
3. Maciejczuk Aniela
4. Majewska Teresa

Pracownicy pedagogiczni filii CEN

Bielsk Podlaski

Grygoruk Irena – kierownik
Modzelewska Teresa

Dąbrowa Białostocka

Śliż Teresa - kierownik

Hajnówka

Prokopiuk Irena – kierownik
Moroz Alicja

Mońki

Raś Barbara – kierownik
Janicka Magdalena

Siemiatycze

Krasnodębska-Chołuj Ewa -
kierownik

Nowik Ewa

Sokółka

Grusza Tamara – kierownik

Konsultanci CEN

1. Babicz Zdzisław	10. Kujawa Wioletta
2. Bogojło Bożena	11. Kuliński Ryszard Marek
3. Brzeziński Artur	12. Łaniewska Grażyna
4. Czyżewska Jadwiga	13. Łazarska Małgorzata
5. Drzemicka Ewa	14. Mikołajczuk Alina
6. Karpowicz Anna	15. Roman Urszula Jolanta
7. Kozieł Stanisława	16. Suchocka Wiesława
8. Krawczuk Anna	17. Wiśniewska Grażyna
9. Ksok-Borowska Dorota	18. Worobiej Piotr

Pracownicy administracji i obsługi

1. Baran Teresa	4. Chomko Wioletta
2. Bobryk Dawid	5. Fiedorowicz Lidia
3. Boublej Dorota	6. Galecka Regina

7. Gierasimiuk Katarzyna
8. Góryńska Stanisława
9. Kakareko Małgorzata
10. Krajewska Krystyna
11. Kraśnicki Leon
12. Kuźma Alla
13. Łapińska Halina
14. Łagocka Anna
15. Maksimiuk Michał
16. Matujewicz Olga
17. Meleszewska Teresa
18. Meleszewski Stanisław

19. Naumowicz Alina
20. Pawłowska Danuta
21. Popławska Irena
22. Popławski Mirosław
23. Sianko Katarzyna
24. Toczko Walentyna
25. Tołczyk Teresa
26. Topolewska Maria
27. Żukowska Grażyna
28. Żyluk Nina

**Biblioteka Pedagogiczna
w Białymstoku i filie (wybór publikacji
za lata 1944-2004)**

1. Baza Pedagogiczna / A. Omiljanowicz //Gazeta Białostocka.- 1963, nr 254, s.4
2. Biblioteka nie ma wakacji /fal// Gazeta Współczesna.- 1977, nr 163, s.6
3. Biblioteka ośrodkiem informacji pedagogicznej /M. Grygorczuk // Oświata i Wychowanie.- 1979, nr 15, s.25-27
4. Biblioteka Pedagogiczna /a// Gazeta Białostocka.- 1971, nr 20, s.6
5. Bibliotekarze szkolni skrzywdzeni: rozmowa z Janem Zieniukiem, przewodniczącym Krajowej Sekcji Bibliotekarskiej ZNP // Głos Nauczycielski.- 1981, nr 38, s. 5
6. Biblioteki szkolne i pedagogiczne /C. Lipińska .- Oświata i Wychowanie na Białostocczyźnie w 25 roku PRL.- Białystok, 1969
7. Biblioteki szkolne i pedagogiczne / I.Sienkiewicz .- Oświata na Białostocczyźnie w trzydziestoleciu PRL.- Białystok, 1975
8. Biblioteki szkolne i pedagogiczne w systemie edukacji narodowej / J. Zieniuk // Oświata i Wychowanie.- 1989, nr 31, s. 7-10
9. Biblioteki pedagogiczne w obchodach Tysiąclecia / A. Łabanow // Gazeta Białostocka.- 1966, nr 294, s.4
10. Biblioteki pedagogiczne w Polsce: informator bibliotek pedagogicznych w roku szkolnym 2003/2004.- Warszawa, 2003, s. 201-205
11. Biblioteki województwa białostockiego: informator / oprac. Krystyna Choińska i in. - Białystok: „Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Zarząd Okręgu w Białymstoku, Komisja Informacji”, 1980
12. Cichy front oświaty: rozmowa z dr Janem Zieniukiem, dyrektorem Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Białymstoku /J. Smagowski // Nowa Szkoła.- 1983, nr 10, s.449-451
13. Dokumentacja rozwoju oświaty /Jot// Gazeta Współczesna.- 1978, nr 45, s.4
14. Dorobek nauczycielski - na wystawie /aga// Gazeta Białostocka.- 1974, nr 279, s.4
15. Działy nauczycielskie bibliotek szkolnych w 40 [Czterdziesto] – leciu Polski Ludowej /J. Zieniuk // Nowa Szkoła.- 1985, nr 2, s. 67-70
16. Egzameny u Gajnaucy. Egzamin w Hajnówce : Spotkanie nauczycieli LO z młodzieżą szkół podstawowych nt. egzaminów wstępnych zorganizowanych przez RZDN w Hajnówce // Niva.- 1994, nr 30.

17. Elementarz dla sąsiadów. Bez fanfar i wstęp: zbiórka książek przez PBW w Białymstoku dla dzieci z Grodzieńszczyzny /m-i// Gazeta Współczesna.- 1989, nr 113, s.3
18. Funkcje czasopism pedagogicznych: sesja popularnonaukowa /Ch// Gazeta Współczesna.- 1981, nr 102, s. 6
19. Funkcje perspektywiczne bibliotek w samokształceniu nauczycieli pracujących na wsi / J. Zieniuk // Nowa Szkoła.-1983, nr 4, s. 166-169
20. Głosy naszych korespondentów: w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej / J. Zieniuk // Oświata Dorosłych.- 1979, nr 10, s.550-552
21. Gromadzenie zbiorów w bibliotekach pedagogicznych – wynik ankiety // Bibliotekarz.- 2003, nr 7/8, s. 27-30
22. Informacja Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Władysława Spasowskiego [o podjęciu działalności gospodarczej].- Biul. Inf. WOM.- 1992, nr 2. s. 16-17
23. Jedna z pierwszych / S. Radomski // Głos Nauczycielski.- 1979, nr 32, s.4-5
24. Krajowa narada dyrektorów bibliotek pedagogicznych /ib// Gazeta Białostocka.- 1969, nr 138, s. 1
25. Książka dla nauczyciela / A. Świdzińska // Gazeta Białostocka.- 1966, nr 122, s. 6
26. Książka nie zna granic /J. Zieniuk // Gazeta Współczesna.- 1989, nr 172, s. 3
27. Książka nie zna człowieka / J. Zieniuk // Niva.- 1982, nr 40, s. 1,6
28. Książnica belfrów / I. Kostera, I. Prokopiuk // Gościniec Hajnowski.- 1992, nr 20, s./4/
29. Mianowany i apolityczny. [Ogólnopolska konferencja dyrektorów bibliotek pedagogicznych w Białymstoku] / M. Ciszewska // Gazeta Wyborcza.- 1994, nr 18
30. Model Biblioteki Pedagogicznej w Siemiatyczach działającej w nowym systemie edukacji narodowej: praca magisterska /K. Tokarska.- Poznań: Uniwersytet im. A. Mickiewicza, 1980
31. Mój rodny kut. Moje rodzinne strony: wystawa fotograficzna w Rejonowym Zespole Doskonalenia Nauczycieli w Hajnówce /G.K.// Niva.- 1994, nr 15, s. 8
32. Na tropie nowoczesności w oświacie : konkurs dla nauczycieli / J. Zieniuk // Gazeta Białostocka.- 1974, nr 79, s. 3
33. Nauczyciel i książka /b-ka// Trybuna Ludu.- 1966, nr 342. s.6
34. Nauczycielska książnica: 40 [Czterdzieści] lat PBW / K. Polakowska // Gazeta Białostocka.- 1985, nr 61, s.3
35. Nauczycielski warsztat /Naj// Gazeta Współczesna.- 1978, nr 293, s.4
36. Nowe „królestwo” Biblioteki Pedagogicznej / A. Świdzińska // Gazeta Białostocka.- 1968, nr 115, s. 4
37. Obrady dyrektorów pedagogicznych bibliotek wojewódzkich /ib// Gazeta Białostocka.- 1969, nr 141, s.3
38. Oświata nie znosi rewolucji / H. Wawrzyński // Kurier Podlaski.- 1994, nr 16, s. 1,2
39. Oświata nie znosi rewolucji: wiceminister Edukacji Narodowej w Białymstoku [na ogólnopolskiej konferencji dyrektorów wojewódzkich bibliotek pedagogicznych] // Gazeta Współczesna.- 1994, nr 18, s. 10
40. Otwarcie Klubu Nauczyciela /h// Gazeta Białostocka.- 1969, nr 274, s.6
41. Pod ciężarem codziennych kłopotów : z prac Sekcji Bibliotekarskiej / J. Zieniuk // Głos Nauczycielski.- 1986, nr 4, s. 10
42. Pod szyldem monieckiej SM [Filia w Mońkach] / J. Cieluszecki // Gazeta Współczesna.- 1994, nr 86, s.6
43. Postęp pedagogiczny - nakazem czasu // Gazeta Sokóleńska.- 1993, nr 9 [Wystawa pomocy naukowych w Rejonowym Zespole Doskonalenia Nauczycieli w Sokółce]
44. Postęp Pedagogiczny pojawia się tam, gdzie są twórczy nauczyciele: filia w Dąbrowie Białostockiej /NP// Gazeta Współczesna.- 1987, nr 92, s.2 [Powołanie rejonowych ośrodków postępu pedagogicznego w Bielsku Podlaskim, Dąbrowie Białostockiej, Siemiatyczach, Sokółce]
45. Powstanie i rozwój Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Wł. Spasowskiego w Białymstoku w latach 1944-1992: praca magisterska/ N. Nowik.- Białystok: Filia UW, 1993
46. Praca z czytelnikiem - nauczycielem studiującym / J. Dyczewska //Z Dośw. Bibl. Szk.- R.6 (1965), s. 147-150
47. Prygraniczna supracounictva z BSRR: przygraniczna współpraca z BSRR / J. Zieniuk // Niva.- 1989, nr 29, s. 4-5
48. Przygotowanie bibliotek pedagogicznych do realizacji zadań wynikających z obowiązkowego dokształcania nauczycieli w zakresie studiów magisterskich / J. Zieniuk // Białostocki Przegląd Oświatowy.- 1974, s.239-245

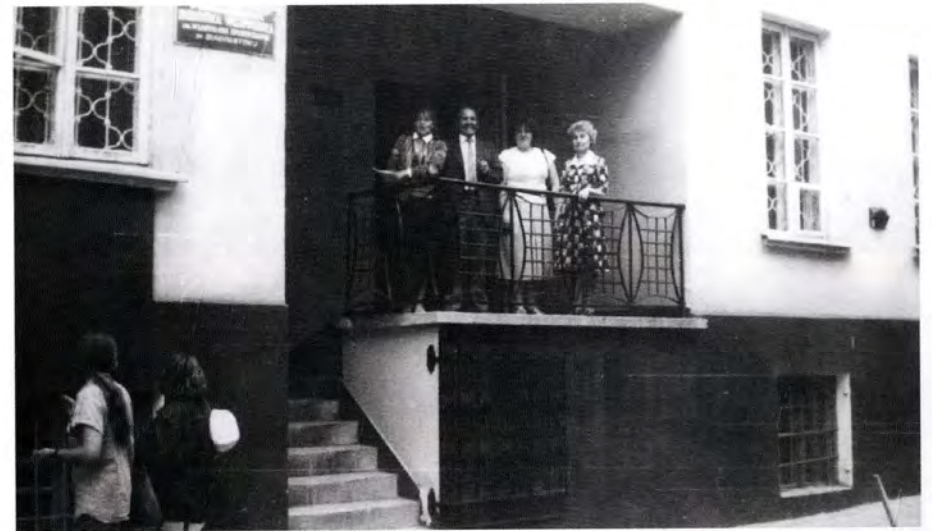
49. Rola bibliotek pedagogicznych i szkolnych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli / J. Zieniuk // [w:] Modernizacja systemów edukacyjnych a zawód nauczyciela. - Białystok: Filia UW 1990
50. Rola bibliotek pedagogicznych w dokształcaniu nauczycieli / J. Zieniuk // Oświata Dorosłych.- 1975, nr 9, s.481-483
51. Rola Biblioteki Pedagogicznej w Białymstoku w doskonaleniu nauczycieli: działalność informacyjna / I. Nikolajuk // Podlaskie Wieści Oświatowe.- 2001, nr 2, s. 13-14
52. Rola Biblioteki Pedagogicznej w Białymstoku w doskonaleniu nauczycieli: reforma edukacji a biblioteki pedagogiczne / I. Nikolajuk // Podlaskie Wieści Oświatowe.- 2001, nr 1, s. 12-13
53. Rozwój bibliotek pedagogicznych w województwie białostockim w okresie 25-lecia Polski Ludowej 1944-1969 / J. Radiukiewicz // Rocznik Białostocki.- T.10 (1971) s.307-328
54. Rozwój czytelnictwa w Pedagogicznej Bibliotece w Bielsku Podlaskim w latach 1951-1980: praca magisterska / M. Jekateryńczuk.- Olsztyn: WSP, 1984
55. Rozwój PBW w Białymstoku / J. Radiukiewicz // Z Dośw. Bibl. Szk.- R.6 (1965), s. 128-142
56. Sieć bibliotek pedagogicznych woj. białostockiego: praca magisterska / E. Borowska.- Lublin: „UMCS”, 1993
57. Sjarod knjig i ludziej / W. Lewczuk // Niva.- 1968, nr 3, s.3
58. Start od zera: 35 lat PBW w Białymstoku / R. Kraśko // Gazeta Współczesna.- 1979, nr 157, s.6
59. To się czyta: pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Białymstoku / J. Niczyporowicz // Kontrasty.- 1974, nr 5, s.21-22
- 60.35 [Trzydziestopięć] – lecie Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Białymstoku // Gazeta Współczesna.- 1979, nr 131, s. 2
- 61.35 [Trzydzieści pięć] lat bez imienia / W. Fiedorowicz // Białostocki Informator Kulturalny.- 1979, nr 6, s. 53-54
62. Udział bibliotek pedagogicznych w dokształcaniu i doskonaleniu nauczycieli / J. Zieniuk // [w:] Materiały z konferencji w Augustowie.- Białystok: DCNiBO 1976
63. Udział bibliotek pedagogicznych we wdrażaniu reformy edukacji / I. Nikolajuk // Aspekty.- 2000, nr 3, s. 42-45
64. Udział bibliotek pedagogicznych woj. białostockiego w realizacji reformy szkolnej / J. Radiukiewicz // Z Dośw. Bibl. Szk.- R.8 (1969), s.124-132
65. W kręgu szkół i książek: rozmowa z dr Janem Zieniukiem, bibliotekarzem z III stopniem specjalizacji, dyrektorem Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej w Białymstoku // Polonistyka.- 1985, nr 6, s.501-515
66. W pedagogicznej księżnicy /ges// Gazeta Współczesna.- 1988, nr 177, s.3
67. W rocznicę Wielkiego Października /h// Gazeta Współczesna.- 1977, nr 250, s.4
68. W służbie czytelników /J. Cieluszecki // Niva.- 1981, nr 34, s.1
69. Współdziałanie Wydz. Oświaty z PBW w doskonaleniu pracy nauczycieli / J. Renkiewicz // Z Dośw. Bibl. Szk.- R. 1 (1970), s. 135-141
70. Współpraca Pedagogicznej Biblioteki Powiatowej z klubem nauczycielskim w Elką / H. Michniewicz // Z Dośw. Bibl. Szk.- R. 7 (1967), s.154-157
71. Wszystko dla czytelnika /ib// Gazeta Białostocka.- 1970, nr 153, s.4
72. Wystawa pomocy naukowych w Sokółce / W. Ponurkiewicz // Białostocki Biuletyn Oświatowy.- 1993, nr 4-5, s. 12-13
73. Vedac, havaryc. Wiedzieć, mówić. [Filia w Bielsku Podlaskim] / A. Gawryluk // Niva.- 1987, nr 37, s.2
74. Z pomocą nastawnikom /M. Hajduk // Niva.- 1974 nr 47 s. 1, 4-5
75. Z działalności Rejonowego Zespołu Doskonalenia Nauczycieli w Hajnówce / J. Kozłowska // Białostocki Biuletyn Oświatowy.- 1994, nr 10, s. 12-13
76. Zasłużona biblioteka w Białymstoku // Trybuna Ludu.- 1974, nr 194, s. 5
77. Zaspokajanie potrzeb czytelniczych nauczycieli przez Bibliotekę Pedagogiczną w Siemiatyczach w latach 1954-1977: praca magisterska / B. Junowicz.- Olsztyn: WSP, 1978
78. Założenia organizacyjno-programowe Rejonowych Zespołów Doskonalenia Nauczycieli w woj. Białostockim / J. Zieniuk // Białostocki Biuletyn Oświatowy.- 1993, nr 6, s. 4-5

FOTOGRAFIE

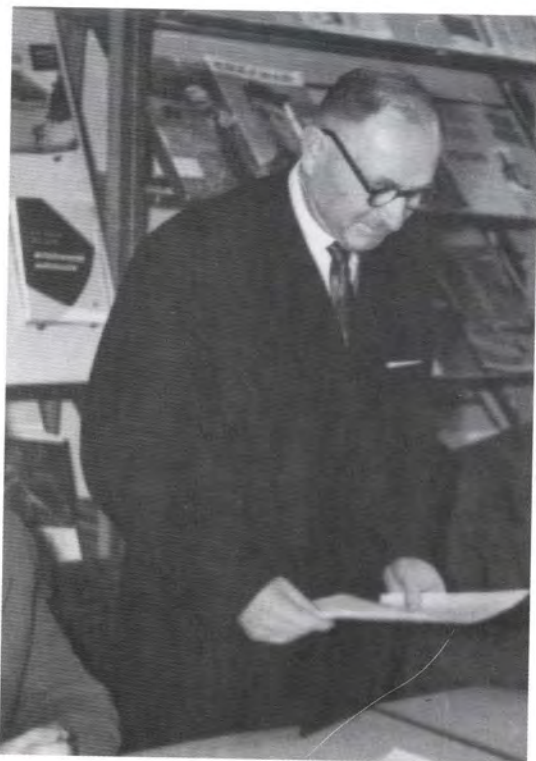
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka - ul. Lipowa 24 (1962-1968)

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Władysława Spasowskiego ul. Kościelna 9 (1968-1996)

Biblioteka Pedagogiczna - Centrum Edukacji Nauczycieli ul. Żłota 4 (od 1996 r.)

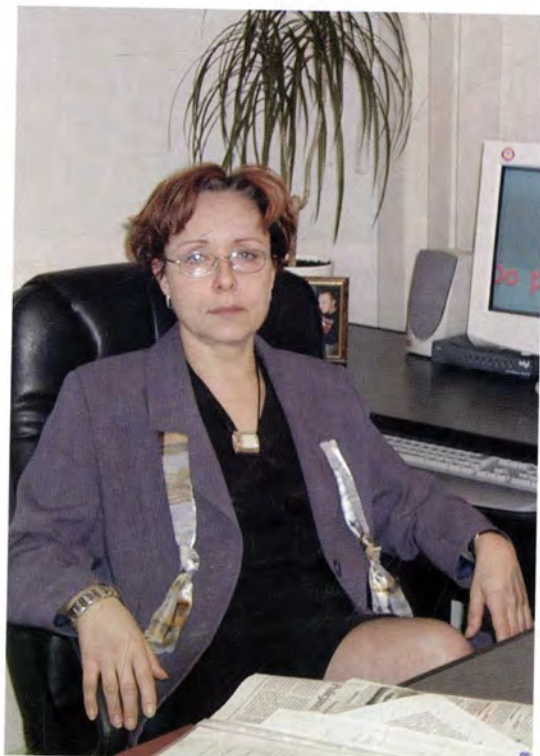
Dyrektor Jan Radziukiewicz
na posiedzeniu Rady Bibliotecznej -1962 r.

Dyrektor Jan Zieniuk
w nowej czytelnicy przy ul. Złotej 4 - 1996 r.

Dyrektor Alicja Stankiewicz - 1999 r.

Dyrektor Krystyna Grabowska - 2004 r.

Kadra Biblioteki Pedagogicznej w roku 1962 r.

Pracownicy Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Władysława Spasowskiego w roku 1979.

Pracownicy Biblioteki Pedagogicznej w roku 1994.

Pracownicy pionu biblioteki pedagogicznej Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku - 2004 r.

Mońki - kolejna przeprowadzka biblioteki. Barbara Raś rozpakowuje książki - 2004 r.

Siemiatycze - Ewa Krasnodebska-Chołuż prowadzi spotkanie z nauczycielami w ramach Nauczycielskiego Klubu Dyskusyjnego - 2003 r.

Sokółka - Krystyna Kozłowska (z lewej) podczas spotkania z panią wizytator z Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Bielsk Podlaski - czytelnia

Dąbrowa Białostocka - księgozbiór podręczny biblioteki.

Hajnówka - Irena Kostera (w środku) podczas spotkania z wizytatorem MEN ds. Bibliotek pedagogicznych - Lucją Błońską i dyrektorem Janem Zieniukiem -1992 r.

Jedno z miłych spotkań pracowników - 1993 r.

Przy pierwszym komputerze w bibliotece -1994 r.

Spotkanie pracowników ZPDN z okazji 50 - lecia Biblioteki Pedagogicznej -1994 r.

Pracownicy ZPDN oraz filii w Dniu Edukacji Narodowej -1995 r.

Żołnierze wspomagają pracowników przy przeprowadzce do nowej siedziby na ul. Złotą 4 - 1996 r.

Pracownicy ZPDN w nowej wypożyczalni - 1996 r.

Zajęcia warsztatowe podczas Ogólnopolskiej Konferencji Dyrektorów i specjalistów ds. Komputeryzacji - 1996 r. Zajęcia prowadzi Jacek Gajkiewicz twórca programu "MOL".

Aktorka - pedagog Halina Machulska podczas zajęć warsztatowych na konferencji dla nauczycieli bibliotekarzy - 2003 r.

Konferencja metodyczna dla nauczycieli bibliotekarzy - 2004 r.